

PROLETAREC

Slovensko Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze

ŠTEV.—NO. 656.

CHICAGO, ILL., dne 8. aprila (April 8th), 1920.

LETO—VOL. XV.

Upravništvo (Office) 3639 WEST 26th ST., CHICAGO, ILL.—Telephone, Lawndale 2407

SVETOVNI POLOŽAJ IN BANKROTIRAJOČI KAPITALIZEM.

Narodna separacija.

Če hočemo razumeti današnji svetovni položaj, moramo pogledati predvsem v Evropo. Evropa ni ves svet, toda tam je ključ, ki odpira več kot ena vrata spoznanja. Evropa ni ves svet, toda svet ne more iti svojo pot, ne da bi se oziral na njo. Pri nas v Ameriki imamo proroke nekega novega nacionalizma, ki se razvija tuptam že v pravi šovinizem z vsemi simptomi te nevarne bolezni; med njimi so tudi povsem pošteni ljudje — kar seveda ne velja za vse — misleči, da živi Amerika lahko sama za se, ne da bi se ozirala na druge narode in druge dežele, misleči celo, da je to za Ameriko sedaj edina pametna in dobra politika. Argumentov za svoje teorije imajo cele vozove in nekateri zvone tako lepo, da se ni čuditi, če vplivajo včasih kaj močno na mase vročih čuvstev. Iz senata na primer je zadonela beseda, da naj gre Evropa svojo pot, kakor ve in zna, Amerika naj se pa ne vmešava v njene spore, češ da je vsaka kaplja jenkinske krvi predragocena, da bi se prelila za prepire onkraj morja, ki se nas tukaj nič ne tičejo. Drugod se razglša evangelij, da lahko producira Amerika vse, česar potrebuje, da je njeno materialno življenje neodvisno od tujine, pa da je zato najpametnejše skrbeti zase in prepustiti drugim deželam, da si pomagajo iz zadrege, kakor morejo.

V prvi vrsti bi bilo treba napraviti razliko med entuziasti, ki zajemajo tako gesla iz svojega srca, in med propagandisti, ki govore in pomnožujejo "besede, besede, besede," vedoči, da se z njimi še vedno lahko zakrivajo misli. Z drugimi se nam tukaj ni treba baviti; nekoliko pa moramo pretehtati argumente tistih, ki verujejo sami sebi.

Ali so Zedinjene države res v takem položaju, da se jim ni treba prav nič ozirati na Evropo in ostali svet?

Ko je bil svet še veliko večji od današnjega, se je lahko tako govorilo. Kitajsko je nekdanj obdajal visok in debel zid, ločeč jo od tujine, in živela je brez nje. Japonska je bila do polovice zadnjega stoletja zaprta tujcu in je na svoj način uspevala. Od tega časa je nastalo na naši zemlji nekoliko izprememb. Železnice, v prvih začetkih "hudičevi vozovi", so se vsakovrstno

izpopolnile in zboljšale in neverjetno razširile. Oceani so se napolnili s parobrodi. Brzovjavne žice so preplegle vso zemeljsko oblo tako, da bi "piskrovezar" iz starejših časov kar zijal. Prebivalce morskih globčin jeze nešteti kabli. V naše nekdanje baje tako mirno življenje je prišel telefon. Iznašli so razpošiljanje znakov in besed brez žice. Letati po zraku, ki ga je božja previdnost po nekdanjih naukih namenila le ptičjem, netopirjem in komarjem, je danes vsakdanja reč. Pariz je danes bližji New Yorku, kakor je bil včasih Maribor Ljubljani. Teorije, ki so bile v onih častitljivih razmerah modre, so izgubile veljavo, ko so jim drzni tehniški duhovi razpršili vse predpostavke; postale so smešne, kakor dolgi lasje, ki so nekdanj navdajale ljudstvo z nepopisnim spoštovanjem.

Recite našim kapitalističnim magnatom, da bo Amerika z naprejem živela sama zase in odtegnila roke od Evrope in ostalega sveta. Posegli bi v sršenovo gnezdo, in kdor bi se resno postavil na podlago take doktrine, ne bi smel kandidirati več za konstabl v kakšnem zapadnem gnezdu, kaj še le za predsednika ali senatorja. Evropa je danes uboga, zelo uboga; toda kam bi bil prišel kapitalizem, da ni znal kovati profitov tudi iz revščine?

Že majo z glavami in mahajo protestno z rokami: Nismo jih prav razumeli. Seveda ne mara nihče ovirati ameriške trgovine; le za to gre, da ne bo Amerika vezana s pogodbami, vsled katerih bi se morala eventualno celo bojevati za zadeve, ki se je nič ne tičejo in s katerimi njoče imeti nič opravka. Politično se noče vmešavati v evropske homatije. Samasvoja hoče ostati.

Marsikdo bi bil že rad ostal samosvoj, pa ni šlo. Celo puščavnik so sprejemali milodarje od ljudi, katerim so se odtegnili. Beseda o vmešavanju se lahko tudi obrne. "Ne maramo, da bi se kdo mogel ali smel vmešavati v naše zadeve." Liga narodov na primer bi morala imeti kolikor toliko take pravice, zakaj brez nje bi bila le lepa iluzija. Liga narodov more imeti le tedaj pomen in življenje, če se izraža v njej skupnost vseh narodov, pa naj bo že kakorkoli omejena ali razširjena. Da more taka skupnost dobiti kri in meso, ji morajo posamezni deli na vsak način

žrtvovati nekoliko samostalnosti, nekoliko samoodločevanja. Vsak sestavni element se ji mora podvreči v gotovih rečeh, ki morajo biti jasno določene, katerih pa mora vsekakor nekoliko biti.

Čemu govorjenje, da nočemo takih žrtev od drugih, ko gre očitno za to, da nočemo sami žrtvovati nobene drobtinice svoje "suverenosti"?

Gospodarstvo in politika.

Ameriško podjetništvo potrebuje zunanjo trgovino. Niti za hip ni mislilo na to, da jo opusti. Komaj je bil provizorično sklenjen mir z Nemčijo, so bili že ameriški trgovski zastopniki tam in nihče ni več govoril o tem, da je bila Nemčija včeraj glavna sovražnica in da je vsako občevanje z njo veljalo za neodpusten naroden greh. Hipoma so bile pozabljene vse velike besede o večnih posledicah vojne, ki ne bodo nikdar več dovolile, da bi se gledalo na Nemca drugače kakor na "Huna". Na drugi strani postajajo ljudje nervozni, kadar slišijo govoriti o pridobitvah Anglije, še vedno zaveznice, ali v veliko večji meri zopet konkurentinje. Ruski boljševizem je največje strašilo, toda slišali smo, kako nestrpno čakajo industrijalni krogi na trenutek, ko bodo mogli kupčevati z Rusijo, pa naj bo nje nanotranja konstitucija kakršnakoli.

Za podjetništvo so to velika vprašanja. Velika so pa tudi za delavstvo.

S samo domačo trgovino ni nikdar mogoče doseči toliko dobička, kakor s kupčijo na zunanjih trgih, ki sprejemajo ogromne množine naše nadprodukcije in omogočajo izvajanje industrije v največjem obsegu. Interesi kapitala so pri tem tako očitni, da bi bilo smešno iskati dokazov za dejstvo, da se pomnožujejo profiti v enakem razmerju, kakor se širi trgovina. Pa tudi za delavstvo ne more biti vseeno, ali je dela toliko, da je povpraševanje po delavskih silah večje kakor njih ponudba, ali pa ga je tako malo, da ni za delavce dovolj prostorov po delavnicah in tovarnah.

Prizadeti so pa pri tem tudi splošni svetovni interesi. Narava ni porazdelila rudnim in drugih virov bogastva z ozirom na državne meje, tako da bi imela vsaka dežela prav to, česar potrebuje. In kar je v zemlji, je lahko brez koristi, če ni pogojev in sredstev za izrabljanje. Tupatam izražana misel, da je zunanja trgovina le v interesu tistih, ki prodajajo, je zelo naivna. Vsaka vest iz Rusije na primer pripoveduje, kako izredno važno je za deželo, da dobi lokomotiv. Sama jih danes ne more producirati niti od daleč v taki množini, da bi zadostovala potrebam. Torej je v njenem interesu, da jih ji prodajo drugi.

Vse to pomeni naposled nositi vodo v morje, ker je vse to jasno in samo po sebi razumljivo. Toda ponavljati je treba take reči, ker se prezirajo baš zato, ker so same o sebi umevne.

Zunanji gospodarski stiki so torej neizogibni. Kdorkoli je na tem polju poizkušal s partikularizmom in separatizmom, se je opekel in je moral opustiti svoje metode. Da bi se ustavilo svetovno izmenjavanje blaga, bi se morali vrniti v primitivne čase, v starokopitno življenje, katerega ne bi narodi trajno za nobeno ceno prenašali. Odreči bi se morali neštetim zahtevam kulturnega življenja, ki smo se jih naučili smatrati za neizogibne zahteve. Upreti bi se morali pa tudi razvoju tehnike in uničiti ves tisti razvoj, ki je s tehničnim neločljivo spojen. Poteptati bi morali razvojne zakone same.

Absurdno je le pomisliti na take možnosti. Mednarodni blagovni promet je dejstvo, ki se mora sprejeti kot tako in se mora z njim računati.

Toda če ne moremo graditi več gospodarskih kitajskih zidov, kako se more tedaj govoriti o političnih separacijah? Kako sanjati o mitični deželi, ki se ne briga za ostali svet, ki se noče nikdar in za nobeno ceno vtikati v zadeve drugih in ki ne dovoli nikomur, da bi se le količkaj več kakor iz radovednosti zanimal zanjo in za njene reči?

Zadnja desetletja so nas mnogo naučila. Nehali smo gledati na politiko kot na okultno znanost, dostopno le maloštevilnim izvoljenim magijem, ločeno od materialnega življenja, ukvarjajočo se le s "čisto državnimi" vprašanji. Zvedeli smo, da je politika izraz zelo realnih, in predvsem gospodarskih razmer, in če je bilo treba kakšnega posebnega dokaza, ga je podala baš zadnja vojna, pri katere izbruhu so igrala gospodarska vprašanja največjo vlogo. Enako glasno in mogočno so se oglašala na mirovni konferenci, in le čudno je, koliko naivnosti pričakujejo nekateri državni gromovniki od ljudstva, ki naj bi ostalo slepo vpričo vsega mešetarenja in barantanja za rudniške kraje, za luke, za kolonije, za železnice i. t. d., katerega rezultat so mirovne pogodbe veliko več, kakor plod stremljenja po uravnavi "čisto" političnih zadev.

Močni trak med internacionalno trgovino in internacionalno politiko se ne da prerezati. Če se hočemo trgovsko zanimati za druge dežele, se moramo politično tudi. Brez skrivanja in brez ovinkov: Če posegamo gospodarsko preko svojih meja, moramo posegati tudi politično. In zakaj bi varali sami sebe, pa dopovedovali sebi pa drugim, da ne posegamo, da se ne vmešavamo?

Na oder vam stopi velik govornik, splošno znan tribun naše dobe, pa odklanja ligo narodov, ker je tako liberalen, da ne trpi ameriškega vtikanja v zadeve najmanjše tuje dežele. V retorični strasti pa pozabi, kaj je že vse dejal, pa zagrmí zoper moskovski sovjet in prisega, da ne bo miru in pokoja na svetu in v njegovi duši, dokler ne bo v prah poteptan boljševizem na Ruskem in po vsem svetu. Kaj je njemu, samo-

amerikancu, mar Leninova dotkrina in Trockega rdeča armada? Kaj se briga za to reč, ki je tako oddaljena od Amerikê? Ej, briga se, ker je njegovo domačinstvo praktično nemogoče, ker se ne more politika omejiti na rodno vas, kjer ni vse drugo omejeno nanjo. Briga se, ker ve ali pa vsaj instinktivno slutiti, da zahteva ameriški kapitalizem v tujih deželah, kjer posluje, varščin; ve, da srečava ta kapitalizem na svojih potih druge, ki iščejo enake rezultate in imajo politično oporo. Naj bodo besede kakršnekoli, politika je in bo internacionalna.

Draginja, valuta, produkejski kaos.

Ker je tako, se moramo ozirati tudi na Evropo in se zanimati za to, kar se tam godi. Kaj vidimo tam?

Nekoliko v Parizu skovanih pogodb še ni podpisanih, vendar smo se pa privadili domnevanju, da je vojna končana in da se je vrnil mir. Glavna premirja so se sklepala v zgodnji jeseni leta 1918, in ker teče že drugo leto od tega časa, je človeškemu umu težko misliti kaj drugega, kakor da imamo mir na svetu.

Ali ga imamo res?

Toliko bojnih vesti ne morejo časopisi pričevati, kolikor so jih imeli na razpolaganje za duševni povzdigo svojih čitateljev od avstrijskega ultimata pa do nemške kapitulacije. Ali pred leti bi si bil marsikateri urednik oblizal vseh deset prstov, če bi bil mogel vsak dan podati naročnikom za zajtrk toliko poročil o krvavih spopadih, kolikor jih prinaša še sedaj iz Rusije, iz Nemčije, iz Carigrada, iz Armenije, iz Poljske i. t. d.

Vojne ni konec in na mnogih mestih je toliko nevarnih snovi, da se je vsak čas bati ali je vsak čas upati — kakor je kdo razpoložen ali kakor mu interesi determinirajo nazore in želje — na nove izbruhe in spopade. To je eno dejstvo, ki je karakteristično za Evropo in nekatere sosedne kraje.

Drugo je beda. Ne nekoliko revščine, kjer so bili včasih vajeni udobnega življenja. Ne pomanjkanja, žugajočega tudi še jutri in pojutrnjem. Beda, ki vzbuja splošen strah pred bodočnostjo. Beda, iz katere skoraj nihče, kakor se zdi, sploh nihče ne ve izhoda. Propad narodnega gospodarstva v največjem obsegu in še vedno se nadaljujoča desorganizacija in destrukcija.

Draginja je zgrabila svet z železnimi kremplji in ga davi neusmiljeno kakor v sadistični orgiji. Cene dosegajo strmoglavo višino in še nikjer ni znamenja, da se ustavi to blazno stopnjevanje, ki se upira vsaki verjetnosti. V deželah, ki so bile najbolj direktno prizadete od vojne, zlasti pa v deželah, ki jih je doletel poraz na bojišču, so mislili, da izvira fantastično navijanje cen iz te katastrofe. Toda prikazen je splošna in nastopa v deželah zmagovalcev kakor v premaganih in nič manj ne v nevtralnih. V Avstriji na primer ne morejo pridelati niti majhen del ži-

veža, ki ga potrebujejo, da ne poginejo od lakote. Avstrija je bila vojaško premagana, desorganizirana, imela je revolucijo, skrčena je tako, da je ostal komaj majhen zlomek nekdanje vlesile. Toda Amerika je bila geografično oddaljena od bojnih pozorišč. Denar se je vanjo stekal od začetka vojne. Živeža prideluje dovolj ne le za domačo porabo, ampak ga je lahko izvažala v najkritičnejših časih. Tudi sedaj imamo dovolj živine, dovolj poljskih pridelkov, dovolj reči, ki se drugod smatrajo za luksuz, kakor kave, čaja i. t. d. Ali po uradnih seznamih našega oddelka za delo so se cene najvažnejših živil povišale od leta 1913 do 1918 za sto, do konca 1919 pa za več kakor dvesto odstotkov. Nič boljše ni v Angliji, najbogatejši kolonialni državi, naši tekmovalki, ki zaznamuje več kakor dvestopetdeset odstotno povišanje cen. Oficielna poročila iz Francije in Italije izkazujejo tristo trideset odstotkov višje cene. In podobno je povsod.

Vzporedno z draginjo gre izguba denarne vrednosti. Tudi to so začetkoma iskali le v centralnih državah in v deželah, ki so nastale na njih razvalinah in vzele to kot žalostno dedščino s sabo. Ali bila je pomota. Denarna cena je začela padati skoro povsod in tudi to pešanje še nikakor ni pri kraju. Nekdaj se je s pomilovalnim glasom izgovarjalo le ime krone. Danes je treba pogledati le na izkaz kurzov, pa se takoj vidi, da je tudi valutna kriza internacionalna. Poleg krone je padla marka. Toda padel je tudi francoski frank — za petinšestdeset odstotkov napram dolarju — padla je italijanska lira, za sedemdeset odstotkov, padel je celo vedno solidni, na denarnem trgu najbolj ugledni angleški funt sterlingov za več kakor štiriintrideset odstotkov.

Londonske "Times" izkazujejo, da se je od leta 1914 do konca 1919 množina banknot na Francoskem pomnožila šestkratno, v Italiji trikratno, v Angliji šestkratno, celo v Zedinjenih Državah, kjer se nam je pritakalo tekom vojne zlato od vseh strani, štirikratno. Obvarovane pa tudi niso bile nevtralne dežele. Tako je na primer Švica podvojila množino svojih banknot, na Holandskem se je pomnožila dvakrat in pol.

Tudi razveljavljenje denarja je internacionalna prikazen.

Omenjenima dvema pošastima se pridružuje tretja: Desorganizacija in kaos v produkciji. Tudi ta je mednarodna. Malo je dežel, ki bi mogle producirati, kolikor potrebujejo za svojo porabo. Najhujše je tistim, ki je njih najelementarnejše življenje odvisno od industrialne produkcije, ker bi mogle le z njo dobiti sredstev za nakup živil. A ne le, da je v velikem delu Evrope industrija vsled dolgotrajne vojne desorganizirana, da primanjkuje surovin, da nima primer nih trgovskih zvez; uničene so velike mase delavstva, druge so opešale in ne morejo normalno delati; razdejana so pa tudi tehnična sred-

stva. Nikjer ni videti pogojev za obnovitev in izvedbo organizacije v doglednem času.

Slika je tragična, ali žalostni so tudi izgledi. Povodenj bede je na svetu, a ta strašna poplava ne mine tako hitro. Kaj je vrglo svet tako brezupno iz njegovih tirov in kaj bi ga moglo zopet uravnati?

Pogledali bomo malo bližje v to malodušnost izživajočo metodo. A preden storimo to, si moramo pojasniti dvoje: Vsa kriza je svetovna, internacionalna. In odgovoren ni zanjo socializem, kakor se včasih izvaja iz slepih predsodkov, kajti opazamo jo v deželah, kjer so ti ali oni socialisti vzeli kos vladne moči v svoje roke, opazamo jo pa prav tako v državah, v katerih nimajo socialisti niti najmanjšega deleža pri upravi in eksekutivi.

Odgovorna je za krizo tista sila, ki igra na svetu še vedno odločujočo vlogo. In vprašanje je, ali je še sposobna, da jo reši, da jo odpravi. Zdi se nam, da ne. In čeje kapitalizem izgubil to moč, tedaj se bliža njegov bankrot. Tedaj postane neizogiben.

In kljub temu—hladno kri!

Kadar nasprotnik najbolj provocira, je treba najbolj paziti, da se mu ne gre na limanice. Kadar bi te rad kam izvabil, kamor ne siliš sam, kamor ti nemara niti v sanjah ne prihaja na misel, da bi se podajal, tedaj mora biti v njegovem interesu, da prideš tja. In prav zato — ne hodi!

Slavna večina državne zakonodajne zbornice v Albany je po dolgi burki, ki jo je imenovala preiskavo, sklenila izključiti vseh pet socialističnih poslancev, pravilno po zakonih države izvoljenih od ljudstva. Dična večina je pozabila, da sedi tudi ona le po volji volilcev v zbornici, da ima od ljudstva mandat za zastopanje, da pa ni in da ne more biti postavljena nad voljo ljudstva. To pozabivša se je vendar postavila nad ljudsko suverenost in je svojevoljno anulirala legalno izražen sklep volilcev.

Pogled na to večino ne more biti razburljiv, četudi draži njen zaključek, da se avtomatično krči pest. Večina, ki je govorila, glasovala in glasovala, zehala in dremala, in vsa trudna odglasovala, kar so ji sugerirali njeni voditelji, je bolj vredna pomilovanja, kakor resnične jeze. Premajhna je zanjo. Če je bilo treba dokaza za to, ga je podala farsa, imenovana preiskava.

Koliko jih je med častitimi "očeti države", ki bi mogli natančno povedati, zakaj so glasovali za izključitev? Koliko bi jih moglo označiti "greh" socialističnih tovarišev, katerim so odrekli sedeže, podeljene jim od ljudstva države New York? Po njihovem vedenju tekom vsega procesa se lahko brez strahu stavi, da jih je bore malo sposobnih takih odgovorov, in tisti, ki bi res odgovorili kaj več, kakor da je socializem kaj strašnega in nevarnega, bi se poslužili so-

fizmov, nevrednih fantičev iz nižjih razredov kakšne srednje šole.

Kako bi se mogel človek jeziti nad ljudmi, ki glasujejo za suspendiranje poslancev, pa odgovarjajo resno na vsako vprašanje, da se bodo dokazi že doprinesli. Niti enega dokaza ne poznajo sami, ali "prepričani" so, da morajo biti taki dokazi nekje na svetu in trdno verujejo, da jih bodo reprezentirali drugi, ki bi jim bili pa najbrže že davno razodeli, če bi jih bili res imeli. Zakaj naj bi jih vendar skrivali, ko bi z njimi lahko hipoma utrdili pravičnost svoje reči?

Pa kako naj bi se jezili, če jih vprašate, v čem so se pregrešili očrneni socialistični poslanci, pa vas namesto odgovora začudeno vprašajo: "Ali ste nemara tudi vi socialist?" in jim ne gre v glavo, da bi se mogel človek iz drugih kakor iz strankarskih nagibov zanimati za to, da se vrši pravica tudi napram socialistom?

Ne, v splošnem ni pokazala afera v Albany nič velikega, nič mogočnega. Tudi v sovraštvu do socialistov se ni izražalo nič tragično majestetičnega. Vse skupaj je bilo od neverjetnosti malenkostno, zaplotniško in večinoma komično. Kdor je imel priliko biti navzoč pri takozvanih obravnavah, je moral odnesti s sabo vtisk, da se je udeležil farse, kakoršno more videti le redko kdaj tako imenitno uprizorjeno na odru, ali farse, katere resnična vrednost je v tem, da sili na globoko razmišljanje.

Nekoliko režiserjev te paskvilne tragikomedije, katerim je seveda treba priznati, da so morali imeti gotov namen. Tudi če se ocenjuje duševni nivo albanskih gromovnikov z največjo skromnostjo, se vendar ne more predpostavljati, da šteje vsa častita skupščina same diminutivne Don Quixote in Sancho Panse. Navsezadnje morajo vsaj tisti, ki vlečejo marionete, približno vedeti, kaj da hočejo. Vsaj približno, zakaj natančno poznati svojo voljo je že naloga filozofa in v Albany ne moremo iskati preveč takih izvoljenec božjih.

Za čem so torej šli novodobni križarji?

Pustimo na stran pravno vprašanje, zakaj kdor ni hotel dokazovati, da so imeli socialistični poslanci absolutno pravico do svojih sedežev, bi se sam intelektualno ponižal. Ali pa je mogoče brez jurističnih trikov vsaj razumeti, recimo psihologično razumeti vnemo gospode za izključevalni posel?

O socializmu in socialističnih organizacijah se širijo po deželi vsakovrstne legende in bajke, kakor so se včasih — že pred precej dolgim časom — raznašale po drugih krajih sveta. Črno strašilo za velike otroke je bil socializem v Evropi pred desetletji; trepet povzročajoče strašilo je postal v tej deželi zadnja leta. Čim manj ga kdo pozna, tem več groznega mu pripisuje. Navadnemu človeku, čigar znanje je odvisno večinoma od tega, kar sliši, se ne more to niti prav preveč zameriti; le da včasih nismo bili vajeni uvrščati dostojanstvenih zakonodajcev med navadne lju-

di. Kakor kaže, bo treba tudi v tem oziru reducirati ocenjevanje.

V socializmu je torej po omenjenih pravlji-
cah nekaj mistično grozečega. Kaj? To bi morali
junaki, izdelujoči zakone za državo, nekoliko
natančneje vedeti, kakor vulgarna, vsako čenčo
nekritično ponavljajoča masa. Toda vedeli ni-
so, pa vzemimo, da se je v njih utrdila vera v
socialistično dvomljivost. Vzemimo, da je bilo
tako, dasi je v naši duši močan sum. Ali pa mo-
re to zadostovati za izključitev?

Pet socialistov je izvoljenih v legislaturo.
Republikanski besedniki mislijo, da so ti ljudje
nevarni. Poskušajo verjeti to. Ali na kakšen na-
čin bi mogli biti v zbornici bolj nevarni, kakor
izven nje? Pravijo, da so nevarni; ne bi li tedaj
zdravi razum veleva pozdraviti njih prihod v
zbornico, kjer bo mogoče opazovati njih postop-
panje in tem bolje odvrniti vsako nevarnost?

Pet celih socialistov pride v zbornico, v ka-
teri sedi skoraj dvesto možakov — edina zastop-
nica "nežnega spola" med njimi je tudi zelo mo-
žata — in vsi so regularni ljudje, vsak z eno sa-
mo glavo, z enim samim parom rok. Ne eden
med njimi nima Samsonove moči, tudi če bi mu
zrasli lasje meter dolgo. Nihče ne nosi v sebi taj-
nih naturnih sil kakor na primer električne je-
gulje. Česa za vse na svetu se more večina, v
kateri lahko utonejo, bati?

Pripovedovali so, da so socialisti nezaneslji-
vi za vojno. Vsa resnica v tem oziru je ta, da
vladajo med socialisti kakor med vsemi ljudmi
različna mnenja glede na vprašanja. Ali kaj ima
naposled filozofija z ozirom na vojno opraviti s
sedeži socialističnih poslancev danes, ko je voj-
na končana?

Kaj morejo socialisti delati v albanski zbor-
nici ali v kateremkoli parlamentu? Govore la-
hko, govore, kakor vsi drugi poslanci. Kritične
besede lahko izrekajo, predloge lahko podajajo,
debatirajo, glasujejo. Njih govori so lahko pa-
metni ali neumni, kakor govori drugih poslan-
cev. Njih glasovanje je lahko razumno ali ne-
razumno kakor vsako glasovanje. Sodba o tem
pripada volilcem, ki so jim dali mandate. Toda
naj bi bila vsaka njih beseda nesmisel, naj bi iz-
rekli grožnje, naj bi deklamirali revolucijo, naj
bi glasovali vsak dan "nepatriotično"; kaj se je
zbornici treba bati tega? Čim manj so inteli-
gentni, čim bolj robato nastopajo, čim več neum-
nosti store, tem bolje je za večino, zavedajočo se
svoje visoke modrosti in vseh drugih transcen-
dentalno dobrih lastnosti. Tema, ki bi jo mračni
ljudje prinesli s sabo, bi le pomagala, da bi se
tem bolj sijajno bleščala luč prosvitljenih veli-
kanov v dvorani.

Zakaj, tristo medvedov, je bila izključitev
potrebna? Pravična ni bila. Zakaj je bila vsaj
potrebna?

Naš razum ne doseže argumentov, ki bi to
pojasnili. Preiskovalci jih niso dali. In vpraša-
nje ostane odprto: Zakaj?

Po odštetju praznih marn o rdečkariji osta-
ne le ena možnost: Socialisti niso dovolj nevar-
ni. To se pravi: dovolj razlogov ne dajejo, da bi
jih bilo mogoče legalno pomandrat. In zato so
vendar nevarni. Javno politiko delajo, argumen-
te imajo, ki ugajajo ljudstvu, v zbornici bi ute-
gnili podati nekoliko pametnih predlogov, ki jih
večina ne mara, ki bi pa bili všeč ljudstvu. To
je nevarno. Ali to nevarnost je težko razdejati.
Drugače bi bilo, če bi hoteli postati na drug na-
čin nevarni, tako, da bi jih bilo mogoče zalotiti
in jih prijeti z zakoni.

Doslej niso hoteli. Treba je poizkusiti, da
prestopijo na to polje. Treba je provocirati, raz-
dražiti, pripraviti ljudi do tega, da zbeže pred
razumom in se vdajo strasti.

In provocirali so. Sklep v Albany je provo-
katoričen. Kaj bi se bilo čuditi, če bi zadoneli
glasovi: "Vidite, da se ne pride z zakonitimi
sredstvi nikamor? Vidite, da so volitve le potva-
ra demokracije? Vidite, da smete glasovati le ta-
ko, kakor vam ukazujejo mogotci? Ali spozna-
vate naposled, da je vsa demokratična metoda
od muh in da je edina rešitev v sili in revolti?"

Ne, čuditi se ne bi bilo. Pa vendar bi bilo
napačno. Falsifikacija demokracije ne pomeni,
da ni demokracija dobra. Zloraba dobrega sred-
stva diskreditira zlorabljevalca, ne pa sredstva.
Obupna sredstva sugerirajo ljudstvu gospodje v
Albany; to je najmočnejši dokaz, da bi bila ta-
ka sredstva všeč njim, da torej ne bi bila dobra
za ljudstvo.

Krivica se je zgodila v Albany. Če bi se dalo
delavstvo zapeljati, bi se zgodilo lahko še kaj
hujšega, kar najbrže nekateri med novoameri-
škimi avtokrati žele. In prav zato ne smejo de-
lavci na pot, ki jim jo sugerirajo nasilniki.

Ni lahko prenašati tako krivico. Ali če more
danes triumfirati, ne more biti njena slava ve-
čna. Čim hladnokrvnejše bo delavstvo, tem prej
bo vse te slave konec. Pet socialistov so lahko iz-
ključili iz zbornice. Morda jih bodo lahko tudi
deset. Ampak ta navidezno energična in hrabra
taktika bo množila število socialistov, in kaj bo
tedaj, kadar izvoli ljudstvo države New York
toliko takih "grešnikov", da zasedejo sedeže v
legislaturi? Kdo jih bo tedaj izključeval?

Ni se veseliti taktike, ki so jo izvolili alban-
ski gospodje. Prijaznejši ne more postati neizo-
gibni boj vpričo takih metod. Gladkejša ne bo-
do izpremembe, a za vso družbo bi bilo bolje, če
bi se prehodi časa izvršili brez prehudih sunkov,
primerno predpostavkam kulture in bolj z du-
ševnimi kakor z brahijalnimi boji. Spoštovani
reakcionarji žele narobe, ker mislijo, da ostane-
jo gospodarji, če jim dajo delavci priliko, da na-
stopijo s silo in pomandraj vsako stremljenje
za napredkom. Ali ta pobožna želja je preveč
očitna. Le nekoliko je treba premagati razum-
ljivo strast, pa postane jasno, kam pes taco moli.
In ker je lahko uganiti, da bi se nazadnjaki ra-
dovali, če bi dobili situacijo, kakršno bi najlojše

izrabili, mora delavstvo skrbeti, da jim je ne poda. Čim bolj bodo pihali, tem slabejši bodo, najmočnejši po bo naposled tisti, ki bo znal ostati najmirnejši, najhladnokrvnejši.

Masaryk o socialnem preobratu in o Rusiji.

Zadnji mesec je praznoval prezident češkoslovaške republike Masaryk sedemdesetletnico svojega rojstva. Pozdravila ga je ob tej priliki tudi delegacija narodne skupščine pod vodstvom njenega predsednika sodruga Tomaška, ki je z daljšim govorom označil pomen tega praznovanja in se pri tem dotaknil nekaterih aktualnih vprašanj. Prezident Masaryk je odgovoril s posebno poslanico, in ker je bila prav v tistem času prišla Čičerinova ponudba, da sklene Čehoslovakija mir z Rusijo, kar je tudi Tomašek omenil v svojem nagovoru, je razložil Masaryk svoje stališče tudi glede na to stvar. Ta odstavek njegove poslanice se glasi:

„Ne le naš narodni humanitarni program, ampak tudi vsa situacija Evrope in vsega človeštva nam nalaga temeljite socialne reforme. To je za naše notranje državno in narodno življenje prva in glava naloga. Pri tem se moramo izogibati dvema nevarnostima: Eni z leve, drugi z desne strani. Eni si namreč domišljajo, da se socialne reforme, pravzaprav socialna revolucija lahko izvrši v najkrajšem času, kar v par mesecih. Tako je mislil tudi Lenin ob začetku svoje vlade, toda prepričal se je, da se je bil motil, in sedaj že ugiba, da pride socialna revolucija čez trideset let. Ne verjamem niti tega. Socialna revolucija je že nastala in vsi smo v njej. Ali to bo razvojna revolucija in velika zmota je, če se misli, da se izvrši socialna revolucija lahko enostavno s podjarmljenjem takozvane buržvazije.

Nasilstvo tudi tukaj nič ne pomaga. Nasilstvo bi tudi tukaj ustvarilo le sužnje, suženj pa ne dela nikdar in nikjer rad in uspešno. Proletarci bi zaman silili buržvazijo na delo, če niso sposobni, da kontrolirajo to delo. O tem nas je poučila Leninova revolucija v Rusiji.

Stvar je neizmerno resna, in kdor le količkaj razume, za kaj da gre, mora spoznati, da se to, kar se imenuje kapitalizem, ne more odstraniti vse in naenkrat. Gotovo se ne more odstraniti kapitalistična tehnika, njena okretnost, njena iznajdljivost, njena podjetnost.

Lenin priporoča sedaj poleg Marxa tudi Američana Taylorja, a Taylor je naravnost klasičen beseednik kapitalistične metode.

Problem socializma.

ali naravnost rečeno problem socializacije, je otežčan s tem, da ne moremo v dani gospodarski situaciji izhajati brez veleprodukcije. Tudi če se tovarna demokratizira, nam ostane veleprodukcija; temu se pridružuje s historično situacijo izsiljeno dejstvo, da moramo delati za izvoz in da torej ne moremo izhajati brez trgovine in brez bankarstva.

Najboljši socialistični teoretičarji in praktičarji se o tem nič ne motijo. Marx je dejal, da lakota ni socialističen program; tudi ta posebna nervozna nezadovoljnost, ki jo je povzročila vojna, ni socialističen program. Tudi na gospodarskem in socialnem polju ni mogoč hipen prelom, ampak kakor na vsakem polju je tudi tukaj postopen razvoj. Dokler ne more delavstvo kontrolirati in naravnost voditi vse produkcije in njene organizacije, se ne more misliti na radikalne gospodarske izpremembe. Sicer se pri nas kakor tudi drugod pri socializaciji preveč enostransko misli na podržavljenje. Pozabi se, da bi bilo podržavljenje v danih razmerah lahko le druga oblika kapitalizma, državnega, birokratičnega kapitalizma.

Na drugi strani je potrebno, da se buržvazija ne le prisiljena in zaradi bede posveti problemom, podanim in razvoja socializma, ampak da sodeluje pozitivno z delavstvom iz lastnega socialnega prepričanja.

Naravno je, da nas vodi problem socializacije k Rusiji,

tembolj, ker smo bili vedno Rusofili. V resnici se ob ruskem zgledu lahko mnogo naučimo. Seveda, ljubezen do Rusije nas ne sme zaslepiti tako, da postanemo nekritični. In če se očita delu naše buržvazije, da gleda na staro Rusijo romantično v nekritičnem smislu, se izreče enak očitek lahko tudi levici, da sprejema nekritično rusko revolucijo in boljševizem.

Predsednik Tomašek omenja naše bodoče razmerje napram Rusiji. Čičerinova nota daje vladi uradno podlago za rešitev težavne, toda hvaležne politične in gospodarske naloge. Osebnost imam zadovoljenje, da govori Čičerin o naši vojski in o naši ruski politiki bolj spravljivo, kakor nekdanj. Minister Beneš bo imel priliko dokumentarno dokazati, da smo bili napram Rusiji v vsem razvoju enostavno lojalni. O ureditvi praktičnih gospodarskih stikov odločijo komunikacijska sredstva. Za Rusijo samo in za njeno trgovino so ta sredstva najvažnejše, kakor je pred kratkim dejal odlični vodja Zinovjev: Lokomotiva — to je filozofija naše dobe. Glede na to se ne smemo vdajati iluzijam.

V politiki se ne more pravilno napredovati, če ne opazujemo lastnih razmer, v katerih živimo in če ne postopamo na podlagi tega opazovanja.

Opažati in misliti,

to je glavna naloga današnje politike. Večina ljudi izhaja sedaj še iz tega, kar se je bila naučila, kar je prevzela. Iz teh priučeni razlag se delajo sklepi, bodisi tudi pravilni, in tako nastaja v praksi radikalizem na levi in na desni. Želja se pa jemlje za resničnost, in namesto razuma nas vodi fantazija.

Razlagam si z vojno in z njeno anarhijo, da se bavijo kakor drugod tako tudi pri nas nekateri z načrti nekakšne čudežne revolucije. Sam sem se udeležil revolucije in jo vodil. Toda ta revolucija je bila pripravljena od generacij, pripravljena z dolgo vzgojevalno politiko. Niti za trenotek nisem pozabil, da se vrnejo ljudje po revolucionarnem na-

vdušenju zopet v stare kolovoze. Človek je vendar le bitje navade. Opazoval sem ljudi tekom vojne po vseh deželah, v različnih razmerah, opazujem tukaj doma, in vidim, kako težko je ljudem premagati stare nazore in kako težko doraščajo za te višje zahteve ki so jih bili sami sprejemali in jih oznanjevali. Vsi kličemo po tem, da se rešimo avstrijanstva. Tu ne gre le za odstranitev dinastije in ustavnih oblik, tu gre za izpremembo vsega našega moralnega nazora.

Pričakujem ugovor, da se ne ravna jo narodi po razumu, po znanosti in filozofiji, ampak po čutih. To je resnica. Čut določa naše ideale, iz čuta izhajajo motivi našega stremljenja; toda prava sredstva mora določati razum in le razum. In zato je moderna demokracija vedno priznavala vedo in filozofijo za svojo podlago.

Pri tem ne pozabim kot demokrat, da ima ljudstvo, da ima masa za demokracijo velik pomen. Zavedam se tega, kar pravi naša ustava: Ljudstvo je edini vir vse državne moči. Da. Toda posameznik se ne sme skrivati za ljudstvo in za maso. Nobeno historično pomembno gibanje se ni izvršilo anonimno. Vedno so bili določeni posamezniki, ki so s svojo avtoriteto vodili, naj je bil to že Bismarek, Marx, Engels, ali naposled Lenin. Brez osebne odločnosti in odgovornosti ni mogoče delati resnično demokratične in ljudske politike.

Refleksi iz Albany.

Collier's National Weekly je list, kateremu gotovo ni moči očitati prevelikih simpatij za socializem. Prej bi bilo mogoče nasprotno. Zato je zanimivo, kakšen vtis je napravila na njegovega poročevalca takozvana razprava proti socialističnim poslancem v Albany, ki so bili zadnji teden izključeni iz zbornice.

Omenjeni poročevalec se bavi z izvolitvijo Tadeja C. Sweeta za predsednika zbornice, ki jo označuje za povsem navaden, pričakovan dogodek, in meni, da je bilo to, kar se je potem zgodilo, logična posledica navadne kombinacije navadnega političarja, navadne zakonodajne zbornice, in navadnega duha časa. "Bilo je neizogibno, da se zgodi to, kar se je zgodilo, kje v Združenih Državah. Neverjetno je, da bi se moglo to ponoviti kje drugje v Zedinjenih Državah," pravi poročevalec.

Kar se je zgodilo, je bilo to: Ob pol treh popoldne na prvi dan zasedanja je predsednik Sweet poklical pet članov zbornice na tribuno. To so bili socialisti, izvoljeni v mestu New York. To so bili vsi socialisti, kar jih je bilo v tej zbornici. Če bi bil tam še kakšen socialističen član, bi ga bil predsednik Sweet tudi poklical na tribuno.

Tem petim pravilno izvoljenim poslancem je predsednik Sweet grobo naznanil, da jim ne bo dovoljeno igrati na njegovem dvorišču... Razložil jim je, da so po njegove mnenju otroci familije, kateri pripadajo, nesposobni za članstvo v tradicionalno

izbranim krožku newyorške legislativne družbe. Tožil je njih politično famijlo tako rekoč, da se je smehljala v smeri para nizkih postopačev, Lenina in Trockega, ki sta šla tam v Rusiji v vladni "business" in nista bila od nobenega naših najboljših ljudi priznana ne družabno ne kakorkoli. Očital jim je tudi preveliko lojalnost do stranke, češ da ne morejo biti lojalni socialistični stranki in "najboljšim interesom države New York in Zedinjenih Držav" obenem.

Nato je vodja republikanske večine predlagal resolucijo, da se omenjeni člani suspendirajo, dokler traja njih preiskava pred jurisdikcijskim odsekom zbornice.

Pazite: Predsednikova groba, grda obtožba in takoj sledeča resolucija za izključitev je prišla kot popolno presenečenje tako rekoč za vse člane zbornice. Malo kateri je imel kaj slutnje, da pride do take akcije, toda glasovali so s 140 proti 2 glasoma za izključitev petih socialistov... Tako je bilo: Predsednik in vodja večine sta rekla zbornici: Teh pet socialistov ni za nič. Dajmo jim breo in potem napravimo preiskavo, da vidimo, če imamo prav...

Stodvainštirideset newyorških poslancev, katerim je prišla ta ideja večinoma kot popolno presenečenje, ki niso niti imeli niti zahtevali časa, da prevdarijo stvar, je takoj dejalo: "Sure! To je imenitna ideja. Storimo tako"...

Kaj je bilo napačnega? To je bilo vprašanje na vsakih ustnicah v Albany. Zakaj je toliko konservativnih listov obsojalo akcijo zbornice? Ali ni bila to antiradikalna akcija? Kaj ni ploskalo konservativno časopisje vsaki antiradikalni akciji izza vojne?

"Počakajte, da pridejo dokazi," je pravil tedaj Sweet. "Videli boste, da bodo dokazi popolnoma opravičili, kar smo storili."...

Glavni fakt pa je ta: Zbornica je brez dokaza, da bi bili socialisti neizvoljivi, brez najmanjšega dokaza, ki bi bil podprl tožbe predsednika in voditelja večine, brez uvaževanja, sklenila s 140 glasovi suspendirati skupino manjšine; preiskavo je imela voditi porota, katere člani so že glasovali za suspendiranje, katere člani so imeli biti porotniki in sodniki obenem, in ki so mogli dopustiti ali pa odkloniti dokaze po svoji volji.

Pozabite za trenotek na razpravo, ki je sledila, na predložene dokaze in na zaključke, ki so se izvajali. Vseeno, ali so bili socialisti krivi ali nedolžni. Nehajte debatirati, ali so bile Sweetove obdolžitve resnične ali ne, ali jih je narekoval patriotizem ali politika, pa uvažite, kaj bi bilo, če postane metoda newyorške zbornice precedent.

Če postane to precedent, mora vsaka večina v kateremkoli zakonodajnem zboru v Zedinjenih Državah izključiti vsak čas vsako manjšino na podlagi kakšnih koli obtožb, ki jih predloži političen boss, o katerih uvažujejo oprode tega političnega bossa v popolni tajnosti, in ki o njih odloča naposled njegovo politično orodje...

"Ta odgor ima moč, da razpravlja o stvari tajno," je pravil John B. Stanchfield proti Hillquitu, "in lahko napravi svoje poročilo, ne da bi ga razlagalo bodisi javnosti ali pa tem obtožencem." Hillquit je priznal to, ali delal je razliko med močjo in pravico.

Dejstvo ostane, da bi se bila vsa razprava lahko izvršila tajno. Suspendirane člane bi bili lahko krivi ali ne, brez prilike za presojanje dokazov, brez prilike za obrambo.

Preden se je pričela razprava, sem obiskal mnogo poslancev in jih vprašal, zakaj so glasovali za suspenzijo.

"Slišim, da ima Sweet dovolj dokazov, da izženemo te fante," je dejal eden, ki je tipičen za to večino.

"Ali veste, da ima dokaze proti njim?"

"Ne. Pravzaprav ne vem. Slišim pa, da jih ima." "Ali ste slišali, da ima take dokaze, preden ste glasovali za suspenzijo?"

"Ne, do tedaj nisem slišal ničesar o stvari."

"Kako ste tedaj mogli po vesti ali po razumu glasovati, da se vzamejo sedeži možem, ne da bi bili kaj vedeli o stvari proti njim?"

"No, no, no," je zapel moj prijatelj z zaničljivim glasom, "čemu ta prepir? Saj veste pač, da sovraži vsak normalen človek socialiste."

• • •

Od nekega drugega poslanca sem dolgo skušal izvedeti njegov pravi razlog, zakaj da je glasoval za suspenzijo. Naposled me je sumljivo vprašal:

"Ej — vi menda niste tak proklet socialist. Ali ste?"

"Ne — sem ga zagotovil, "ne le da nisem socialist, ampak protisocialist sem."

"Kaj pa tedaj zabavljate?" je vprašal z užaljenim glasom.

Zaman je bilo vse moje dopovedovanje.

"E, vrag naj jih vzame," je bil njegov zaključek. "Dobili bodo pravično sodbo, ali ne? Torej!"

Ampak tretji poslanec, katerega sem izpraševal, me je odpeljal v miren kotiček in mi povsem zaupno povedal:

"Nobene prilike ne bodo imeli, da bi zabavljali. No, sir! Dali jim bomo povsem pravično, javno sodbo — in potem breo."

Kar se tiče pravičnosti sodbe sem že povedal, kakšna je porota, ki naj sodi. Tožil jih je mož, katerega politična sreča je odvisna od tega, kako se konča sodba.

V Oklahoma City, Okla., je začel pred kratkim izhajati nov socialistični dnevnik "The Oklahoma City Leader". Pred vojno je bilo socialistično gibanje v tej državi olja, farm in premoga močno kakor v malo kateri drugi državi Amerike. Vojna je socialistične vrste precej zredčila in odpravila vso socialistično propagando. Sedaj se zopet poživlja in tajnik državne organizacije sodruga H. H. Sinclair poroča, da bo tamkajšnja socialistična stranka prišla kmalu na krmilo države.

"Debs, His Life and Letters"

V založbi Boni in Liveright je izšla knjiga "DEBS", ki jo je spisal osebni prijatelj E. V. Debsa, David Karsner. Knjiga obsega 244 strani in je namenjena, da seznani ameriško javnost — predvsem delavsko javnost — z življenjem Debsa, ki sedi v zvezni ječi v Atlanta, Georgia, radi protivojnih nazorov, izrečenih ko je bila Amerika v vojni. Poleg tega ima knjiga tudi namen, da se iz njene prodaje zbere fond, ki bo omogočil Debsu legalen boj za njegovo osvoboditev iz ječe.

E. V. Debs je bil štirikrat kandidat za predsedniško mesto na socialističnem tiketu. Menda ga ni človeka v socialističnem ali delavskem gibanju v Ameriki, ki ne bi bil kakorkoli poznal Debsovega imena. Kmalu po napovedi vojne Zedinjenih držav proti Nemčiji, je Debs govoril v Daytonu, Ohio, proti vojni, kakor je govoril proti vojni vedno. Da ni imel namena pomagati kajzerju, verjame vsak, kdor pozna njegov plemenit značaj. Za ta govor je dobil 10 let ječe, in je nastopil kazen dne 13. aprila 1919.

Po svojem sočustvovanju do človeka, po svojem bistrem spoznavanju današnjih razmer in trpljenja širokih plasti ljudskih množic, po svojem vehementnem nasprotovanju, ki prihaja iz dna njegovega srca proti temu sistemu z vsemi sredstvi — izvzemši nasilja — je Debs velik človek, in lahko se reče, da če bi temeljilo socialistično gibanje z ozirom na človeške pravice in preuredbe človeške družbe zgolj na sočustvovanju, bi bil Debs eden največjih socialistov na svetu. Presegal bi Marxa samega.

Seveda temelji socializem na znanstveni podlagi in se zato ne more vdajati v nobene sentimentalnosti; v nobeno vero dobrih src — ker mora socializem bazirati na demokraciji in ga vsled tega ni mogoče podeliti delavstvu z dobro voljo od zgoraj. Toda ravno ta prirojena dobrohotnost napram množicam, ki odseva iz Debsovega življenja, ti apeli srea do sre, omogoča, da je Debs bližji masam, kakor katerikoli drugi socialistični teoretičar ali agitator v Ameriki. S tega stališča je Debs eden najpopularnejših delavskih agitatorjev v sedanji delavski zgodovini Amerike.

Debs ima mehko sree, in če bi bili vsi ljudje ustvarjeni po Debsevi naturi, bi bil socializem nepotreben. To je nenavadno čudno zapostavljanje zadev, nad katerimi človek nima kontrole; ampak tako nekako bi moralo biti. Žal, da ni tako, ampak so poleg Debsov v človeški družbi tudi Garyji, Woodi, Tafti, Sweeti itd., itd. In tako je boj neizprosen. Debs ve za to, pa se bojuje za predrugačenje sedanjega sistema, ki daje Garyjem, Taftom, Woodom in Rockefellerjem ter drugim vso gospodarsko moč, to, kar povzroča na drugi strani odvisnost ljudskih množic od teh mogočnejšev, kakor malo kdo drugi izmed nas. Njegov nastop proti vojni je bil del teh bojev.

Debs ne zanika znanstvenega socializma, le da se sam z njegovo znanstveno stranjo ne peča toliko, kolikor se peča z agitacijo, to je da seznajanja ljudi z naj-

primitivnejšimi, a v načelu vendar najvažnejšimi vprašanji vsakdanjega življenja; to je, da spoznajo, kako so izkoriščani in kako se lahko otresejo kapitalistične nadvlade. V tem je Debs mojster, ki mu ga ni para. Njegova mehkočutna natura ga dela v tem neprekosljivega.

Kdor čita Karsnerjevo knjigo "Debs", mu bo njegov kremenit značaj in njegova neupogljiva volja za odpravo razrednega boja — kar pomeni nadomestitev kapitalistične družbe s socialistično, — takoj razumljiva. Zato priporočamo, da si nabavi knjigo vsak, ki razume angleški jezik.

Izdajatelj Karsnerjeve knjige "Debs" so tiskali izdajo v treh milijonih iztisih, in čim se knjiga razproda, dobe The Workers Defense Union in The National Civil Liberties Bureau \$149,500.00 v fond za osvoboditev političnih jetnikov, med katerimi je Debs in mnogo drugih, ki so bili obsojeni radi protivojne agitacije. Poleg zadoščenja, da se je naročnik knjige seznanil z Debsovim življenjem in njegovim kremenitim značajem, si bo vsak lahko svest, da mu je pomagal do osvoboditve iz ječe, v katero je prišel vsled svoje nesebične vere in prepričanja za človeško osvoboditev.

Knjiga stane \$1.50 in 10c za poštino.

Naročnino sprejema upravništvo "Proletarca", 3639 W. 26th Street, Chicago, Ill. —č.

Le Kajzerjevi inozemci bodo izpuščeni.

Vsi sovražni inozemci, ki so internirani v Ameriki izza vojne, bodo kmalu izpuščeni na svobodo in poslani v domovino, kamor spadajo — izvzemši tisti, ki so socialisti ali komunisti in so bili ob izbruhu vojne največji nasprotniki kajzerja in njegove vojne.

Danes je v Zedinjenih državah interniranih 275 Nemcev, Avstrijcev in Ogrov. Od teh 275 je 153 v Fort Oglethorpe, Ga., 122 pa v Fort Douglas, Utah. Gotovo število internirancev je na prostem pod parolo. Mnenje generalnega pravdnika Palmerja, da se povrne interniranim svoboda, seveda ne pomeni, da je konec vojne.

Značilno pri tem je to, da bodo osvobojeni le pristaši Hohenzollernov, medtem ko bodo morali ostati socialisti in komunisti, kakor poroča New York Call, še za nedoločen čas internirani.

Na ta način bo trditev, da so bili zakoni o špionaži sprejeti le za preganjanje elementov, ki se ne strinjajo s sedanjim gospodarskim režimom, podprta.

Naglo se razvijajoče komunistično gibanje v Nemčiji kot posledica ruske poskušnje, da se vrže Ebertov sistem, je uverilo generalnega pravdnika Palmerja, da je najboljša, če obdrži v ameriških zaporih vse nemške, avstrijske in ogrske radikalne elemente internirane še nadalje.

Koliko je med temi 275-interniranci radikalcev, je težko dognati. Skratka: Državni pravdnik Palmer ima nemške protikajzerjeve za mnogo bolj nevaren element, kakor pa kajzerja samega.

UTRINKI.

Če bo republikanska stranka nominirala na svoji konvenciji generala Wooda za predsedniškega kandidata, pride gotovo tudi pred delavce in jih bo prosil za glasove. V tem slučaju naj si delavci zapomnijo, kaj je rekel Wood o "rdečkarjih". Ko so ga vprašali, kaj misli o njih, je dejal: "Moje geslo za rdečkarje je S. O. S. — Ship or shoot. Mnenja sem, da je treba naložiti vse na ladjo, ki ima jadra od svinca in njih prva postaja bi bila pekel."

Te besede bi si moralo delavstvo zapomniti.

Luteranski nadškof v Upsaletu na Švedskem, Soederblom, škof Tandberg v Kristianiji na Norveškem, in kodanjski škof Osterfield so sporazumno ukazali, da naj se po cerkvah "izreka Bogu zahvala za osvoboditev Finske od rdečih sil." Delavstvo je ogorčeno zaradi te naredbe in Otto Grimlund obsoja v listu "Volkets Dagblad Politiken" ukaz kot zlorabljanje cerkve v prid gospodujočim razredom in kot dejanje, ki je direktno v nasprotju z duhom tesarja iz Nazareta. Toda kaj naj bi bilo drugega pričakovati od škofov in nadškofov, pa naj bodo katoliški, luteranski ali kakršnikoli? Če bi bili na Finskem socialisti ostali na krmilu in bi se bila njih oblast trajno utrdila, je zelo verjetno, da bi se vsaj po finskih cerkvah drugače molilo. Vse cerkve imajo namreč to čudovito lastnost, da se znajo izvrstno prilagoditi razmeram, kar vidimo lahko na primer na Ruskem, in kar se je lahko opazovalo vedno v zgodovini. Po svetu, so se menjali vsakovrstni državni in vladni sistemi, cerkve pa so znale izhajati s fevdalizmom in s kapitalizmom, z absolutizmom in s konstitucionalizmom, z monarhijo in republiko, pa se znajo aklimatizirati tudi v demokraciji in v socializmu. Ljubša jim je pa vendar reakcija, zakaj vsako razširjenje ljudske svobode je nevarno tisti temi, v kateri je vedno najbolje uspeval megleni mističizem, ustvarjajoč najprimernejše ozračje za bake in mite. Kjer zmaga reakcija, tam je lahko prepričana, da se bo cerkev zahvaljevala "višjemu" za tako zmago. Seveda, kadar postane očitno, da je reakciji izpodletelo, je prav tako gotovo, da bo cerkev obrnila plašč.

Na Irskem vlada železna pest. Vsak dan prihajajo poročila o zapiranjih, o deportacijah, o umorih. Medtem pa ne stori Anglija ničesar, da bi zadovoljila vsaj zmernejše Irce, temveč se zdi, da se zanaša le na svojo silo, s katero misli ukrotiti vsako irsko gibanje. Anglija je vsakakor na slabi poti. Njena vlada ponavlja stare napake in zahaja z njimi prav tako daleč, kakor je nekdanja Avstrija, katere usoda ni podala Britaniji nobenega pouka. Prav od avstrijske katastrofe bi se bila Anglija lahko največ naučila. S silo se lahko dolgo zatirajo narodi in njih aspiracije; dolgo, toda ne vedno. Avstrija bi bila nekdanj prav lahko rešila svojo eksistenco, če bi bila prišla narodom nasproti in jim dala avtonomijo, s katero bi se bili svoj čas zadovoljili. Ker ni ho-

tela storiti nobene koncesije, je prignala stvar sama tako daleč, da je postal vsak kompromis nemogoš in se videli narodi v popolni samostojnosti edini izhod iz situacije. To pa je pomenilo bankrot Avstrije. Z Irci bi se bil lahko dosegel sporazum, ki bi bil zadovoljil oba dela. Ali Anglija je zamudila ta čas, in danes ni treba proročanskega duha, da se spozna, kam drži pot. Danes je Velika Britanija še dovolj močna, da zatira Sinn Feince, ali čim več bo rabila nasilstva, tem bolj si bo odtuževala zadnje Irce, ki morda še verujejo v možnost sprave. Svetovne situacije se pa menjajo, in z njimi se lahko izpremene tudi pogoji angleške sile. Medtem bo pa irsko vprašanje vznemirjalo svet in bo tudi za Anglijo samo coklja, ki jo bo ovirala pri vsakem koraku.

V Nemčiji so sestavili novo vlado s Hermanom Muellerjem na čelu. Tudi to je koalicijska vlada, v kateri stoje na prvem mestu desničarski socialisti, medtem ko nimajo neodvisni socialisti nobenega mesta v njej. Centrum je ostal v koaliciji, nadalje so v vladi zastopani demokratje in nekatere manjše stranke. Poleg kancelarja Muellerja so v kabinetu sledeči socialisti: Schlieke, minister dela, Gustav Bauer, prometni minister, Schmidt, minister za narodno gospodarstvo, dr. Eduard David, minister brez listnice. Toda medtem ko je kabinet sestavljen, vendar še ni v veljavi, temveč je njega usoda odvisna od generalne strokovne komisije in njenega predsednika Karla Rudolfa Legiena. Delavska komisija je namreč preklicala generalno stavko pod devetimi pogoji, in prvega med njimi razlaga Mueller sam tako, da mora biti lista kabineta predložena delavski generalni komisiji, preden se more ministrstvo predstaviti parlamentu. Ostale koalicijske stranke so sicer tolmačile pogodbo na drugo pravico kontrolirati sestavo novega kabineta le z glasovi svojih zastopnikov v narodni skupščini. Nasprotno stoje socialistični člani vlade na stališču, da zahteva pogoj odobritev od strokovne komisije. Odločitev prinese lahko vsaka ura. Od nje je odvisno, ali stopi ta vlada sploh v življenje ali ne.

Naloge takozvane 'Ameriške Legije' postanejo jasne, če izvemo, odkod prihaja denar za njeno vzdrževanje. Najbrže ima ta Legija mnogo članov, ki se sami ne zavedajo, kakšnim namenom naj služijo; ali to ne izpremeni stvari.

Nekateri trgovci v Chicagi so dobili od Nathana B. Higbieja, nakupovalnega agenta klavniške trdke Swift & Co., dopise, v katerih se pripoveduje, da so imeli veleklavničarji dne 26. decembra sejo, na kateri je bilo dovoljenih 10.000 dolarjev za kampajski fond Ameriške Legije. Predsednik dotične seje je bil veleklavničar E. Wilson. Sklenjeno je bilo pozvati tudi druge trdke in manjše klavničarje, naj prispevajo, da se zbere 100.000 dolarjev fonda. V svojem dopisu pravi Higbie med drugim:

"Vsi se zanimamo za Legijo, ker bo z njeno pomočjo dosežen odločen uspeh v zatiranju radikalizma."

Mesarski in njim sorodni magnati so včasih pripravljali dati denarja za pospeševanje radikalizma, včasih pa za njega zatiranje. Taktika je zelo neostavna: Proti razumnemu organiziranemu boju delavstva je težko naščuvati elemente, ki trpe pod izkoriščanjem. Predstaviti nezavednejšim krogom ljudstva ta boj v nevarni luči ima pa lahko enak uspeh, kakor če se strašijo otroci s "parkljem". Če ni takega nevarnega gibanja, se ga najprej pod roko pomaga ustvariti. "Nevarni" agitatorji včasih sami ne vedo, kako so postali tako nevarni. Ali dovolj je, da so. Tedaj se lahko pokaže na eksistenco nevarne propagande in naglasi nujnost njenega zatiranja. In ljudje, ki se ne bi bili dali sicer nikdar rabiti od svojih izkoriščevalcev, sedejo na limanice, pa gredo braniti varnost, ki ni nikjer ogrožena. Kapitalističnim mogotcem se pa izplača denar, ki so ga vložili v eno in v drugo propagando. Da znajo računati, se jim mora v vsakem slučaju priznati. Kjer ni dobička, tam ne investirajo.

Indijska vlada je prepovedala Nemcev vstop v Indijo za dobo petih let, računajoč od podpisa versailleske mirovne pogodbe. Videti je, da ima tudi indijska vlada še zelo starokopitne nazore. Boji se strahov, ki ne morajo biti rešnični strahovi, ne vidi pa drugih, ki so in ki bodo strašili tudi brez Nemcev.

Na Irskem so za Veliko noč pričakovali revolucijo. Ker je bila leta 1916 v Dublinu o Veliki noči vstaja Sinn Feincev, so postali ti prazniki na Irskem sumljivi in Anglija se je pripravila s tem, da je poslala veliko množstvo vojaštva na Zeleni otok. Revolucije ni bilo, ali namesto tega so dobili ognjegaseci več opravka, kot so ga mogli zmagati. Ne le v Dublinu, ampak v mnogih irskih mestih so bila zažgana razna vladna poslopja in Sinn Feincevi so skušali napraviti angleškimi vladnim organom toliko sitnosti, kolikor so le mogli. Veliko bolj prijetno kakor revolta to naposled tudi ni.

Chicago je sedaj po številu prebivalstva tretje mesto na svetu. London šteje 7.251.358, New York 4.766.885, Chicago 2.884.827, Pariz 2.185.283, Tokio 2.168.151, Dunaj 2.064.137, Berlin 2.106.513 prebivalcev. Župan Thompson in z njim še drugi pa mislijo, da je Chicaga prekoračila 3.000.000 prebivalcev, češ da se mnogo priseljenecv ni dalo vpisati in da je pravilnemu rezultatu štetja škodovala tudi gonja proti radikalcem.

Neka vdova v Columbusu, O., kateri je pred dvema letoma ubilo moža, ko je sekal drevo, ponuja štiri svoje sinove v starosti 6, 7, 10 in 12 let za adoptiranje in ne zahteva nič drugega, kakor da bi otroci dobili dober dom. Vseh skupaj ima enajst otrok, ki jih vpričo sedanje draginje ne more preživeti. — Tudi to je znamenje časa. Nobena mati se pač ne loči rada od svojih otrok, in kadar se gode take reči, tedaj mora biti v deklamacijah o prosperiteti precej ironije.

Lena Morrow Lewis, znana socialistična govornica in agitatorica, se mudi na potu po zapadu in severozapadu, da reorganizira po komunistih razkopane socialistične klube v Oregonu, Montani, Idahi in Washingtonu. Glasom njenega poročila gre delo reorganizacije dobro izpod rok.

Ali ste že postali član socialističnega kluba v vaši naselbini? In če ga še ni v naselbini, ali ste ga pri volji organizirati? To so danes vprašanja na dnevnem redu in ki edino kaj štejejo. Izgovori, da se niso nekateri pri J. S. Z. držali pravilno za časa vojne, da niso bili dovolj radikalni itd. itd., ne opravijo tega dela. Napake so se delale in se bodo delale na eni in na drugi strani tako dolgo, dokler ostanemo ljudje le ljudje. Toda napake je treba popraviti. Prerekati se o teh napakah nas ne pripelje nikamor drugam, kakor v vrtinec nedela in mrvila. Ko postanemo bogovi, bomo pa vsi nezmotljivi. Do danes si prilašča pravico do nezmotljivosti samo rimski papež. — Naprej, na delo!

ODMEVI IZ NAŠEGA GIBANJA.

Detroit, Mich. — Že nekoliko mesecev se na našega kluba razpravlja o taktikah raznih socialističnih strank in frakcij. Dne 28. februarja t. l. pa smo imeli generalno diskuzijo glede povrnitve naše J. S. Z. k ameriški socialistični stranki. Rezultat je bil, da smo glasovali za priključitev k stranki in tudi za predlog eksekutive J. S. Z. za povišanje mesečnih prispevkov. Na vidu smo imeli vse delavske politične stranke in struje, ki stoje na stališču razrednega boja, današnji kaotični položaj po vsem svetu, dviganje reakcije in na drugi strani pretiran boj ekstremistov v delavskih vrstah, ki noče, ali pa sploh ne pozna razmer te dežele.

Naš klub je torej glasoval za pridruženje JSZ. k soc. stranki, podpiral bo pa tudi eksekutivo v slučaju, da se podvzamejo kakšni koraki od Soc. Party za zedinjenje vseh razredno zavednih delavskih struj v eno politično stranko, ki bo imela vse pogoje uspešno voditi boj za politično in gospodarsko osvoboditev delavskega ljudstva. Kapitalizem je organiziran in svoje vrste še vedno bolj izpopolnjuje in utrjuje. Če hočemo proti tej sili uspešno nastopati, moramo zediniti vse naše moči vseh zavednih, treznih elementov.

Nadalje apeliramo na članstvo JSZ., da gre s podvojeno močjo na delo za pojačanje naše zveze in za razširjenje njenega glasila "Proletarca".

Tistim sodrugom, ki so se vsled enih ali drugih vzrokov odstranili od JSZ., pa rečemo toliko: Tudi vi ste bili med tistimi, ki ste pomagali graditi našo organizacijo, ki ste sodelovali v boju proti vsem našim nasprotnikom in bili v mnogih ozirih tudi uspešni v tem boju. Ali nas hočete zapustiti v času, ko socializem najbolj potrebuje organiziranih bojnikov? Ali se ne zavedate, da z indiferentnostjo pomagate našemu skupnemu nasprotniku? Pričakujemo, da se povrnete v naše vrste, da zavihate rokave in skupno z nami pomagate utrditi in razširiti našo zvezo in s tem pomagate na najuspešnejši način sejati socialistične

nauke med mase sedaj še nezavednega slovenskega delavstva.

Delavei in sodrugi: Zadnji čas je, da se zdamite iz spanja. Poglejte okoli sebe, da vidite, kaj se godi po svetu. Ne spite spanje pravičnega v času, ko se bori proletariat vsega sveta proti imperializmu in kapitalizmu. Držimo se načela, da je njihov boj naš boj in naš boj tudi njihov boj. Kadar doživi delavstvo kje poraz, je to tudi naš poraz. Borba se vrši tudi za vas, ki sedaj niste organizirani, zato je pa naš boj toliko težji, kolikor šibkejši so naše vrste. Zato vam kličemo: Nazaj v organizacijo JSZ., da bomo tako skupno z ostalim ameriškim proletarijatom vodili boj za boljšo bodočnost.

Za klub št. 114, J. S. Z.,

L. Urbancich.

Detroit, Mich. — Članstvu kluba št. 114, JSZ., naznanjam, da se je na naši zadnji seji z dne 28. marca sklenilo, da se od 1. aprila naprej obdržujejo seje našega kluba vsako drugo soboto v mesecu ob 8. zvečer. Radi tehtnih razlogov je bilo tudi sklenjeno, da se redne klubove seje vrše le enkrat na mesec. — Prihodnja seja se vrši dne 10. aprila zvečer. Ker bo na dnevnem redu več važnih točk, upam, da nihče ne izostane od te seje. — Sodrugi, dne 11. aprila je "rdeča nedelja", namenjena agitaciji za JSZ. in Proletarca. Potrudimo se, da dobi vsaki vsaj enega novega naročnika Proletarca in kluba, oziroma Zvezi, enega novega člana. Pred nami je še ogromno agitacijskega dela, katerega bomo morali opraviti mi, zavedni delavei. Podvojimo aktivnost, kakor so jo podvojili sovražniki vsakega napredka. Zato, na delo sodrugi!

Joseph Klarich, tajnik.

ZA ZDRUŽITEV PODPORNH ORGANIZACIJ.

Breezy Hill, Kans. — Društvo št. 48, "Slovenske svobodomiselnne podporne zveze" v Breezy Hill, Kansas, je na svoji redni mesečni seji dne 14. marca t. l. vzelo v pretrés združitveno pogodbo in pojasnilo gl. odbora "Slovenske svobodomiselnne podporne zveze" o vzrokih, zakaj je gl. odbor te organizacije zavrgel združitveni načrt in pogodbo, ne da bi isto predložil članstvu na splošno glasovanje.

Naše društvo je prepričano, da je enakopravnost članstva vseh prizadetih jednot in zvez popolnoma zajamčena potom izdelanega načrta o združitvi.

da so izgovori gl. odbora, ker je zavrgel združitveno pogodbo, neresnični in namenoma zaviti v ta namen, da ponovno napeljuje članstvo proti združitvi,

in da je gl. odbor namenoma in proti volji članstva zavrgel združitveni načrt in pogodbo edino iz tega vzroka — KER JE ZDRUŽENJU NASPROTNO.

Društvo št. 48, "Slovenske svobodomiselnne podporne zveze" smatra v smislu pravil za dolžnost gl. odbora te organizacije, da predloži vse tako važne zadeve organizacije na splošno glasovanje in da nima pravice o teh zadevah sam odločevati, posebno ako hoče vpoštevati enakopravnost članstva.

Iz navedenih razlogov društvo št. 48, "Slovenske svobodomiselnne podporne zveze" v Breezy Hill, Kan-

sas, odločno protestira proti samovoljnemu postopanju gl. odbora v tem oziru in

ODLOČNO ZAHTEVA, da gl. odbor brez odlašanja predloži članstvu na splošno glasovanje od združitvenih odborov predloženi načrt in združitevno pogodbo, da se bo mogla združitev izvršiti še pred prihodnjo redno konvencijo, ako bo članstvo s potrebno večino odglasovalo za združitev.

Društvo št. 48. "Slovenske svobodomiselnih podporne zveze" obenem apelira na vsa ostala društva "Slovenske svobodomiselnih podporne zveze", da pošljejo v gl. urad "Slovenske svobodomiselnih podporne zveze" upravičene zahteve za glasovnice o združitevni načrtu in pogodbi in zgoraj omenjeno društvo upa, da je gl. odbor naše organizacije v resnici še toliko tolerant, da bo vpošteval zahteve članstva.

Za društvo št. 48, "Slovenske svobodomiselnih podporne zveze" v Breezy Hill, Kansas:

John Kolar, predsednik, mp.

Anton Divjak, tajnik in blagajnik, mp.

(Društveni pečat.)

SODRUGI, NA VAS APELIRAMO.

Propaganda s tiskano besedo je najboljša propaganda. Sodrugi, razširjajte naš tisk. Priobnavajte nove naročnike Proletarcu. Širite naše brošure.

Kakor vsako leto, bomo tudi letos izdali majsko številko Proletarca. Skrbite, da zaide ta izdaja v stanovanje vsakega slovenskega delavca. Nabirajte naročnike zanjo in nam pošljite imena in svoto za naročnino. Naročite jih po več iztisov skupaj in jih razdelite na društvenih sejah, zabavah, shodih itd. Delujte nato, da bo majska izdaja Proletarca izšla v 25.000 iztisih. Ker je čas kratek, se poženite.

Vsi naročniki dobe majsko izdajo Proletarca še pred prvim majem. Naročila pošljite pravočasno, najkasneje do 19. aprila.

Cene so sledeče:

Posamezen iztis	\$.15
10 iztisov	1.25
25 iztisov	3.30
50 iztisov	6.00
100 iztisov	11.00
250 iztisov	26.00
500 iztisov	45.00
1000 iztisov	80.00

Čim več bo naročil, večji bo obseg lista. Majska izdaja bo bogato ilustrirana.

Izrežite ta kupon, priložite potrebno svoto in nam pošljite naročilo.

Sodrugi:— Pošiljam \$..... za..... iztisov

MAJSKE IZDAJE "PROLETARCA".

Ime

Naslov

Slov. delavska

Ustanovljena dne 28.
avgusta 1908.

podporna zveza

Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penn.

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 6120 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.

Glavni tajnik: BLAS NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.

1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVIC, 634 Main St., Johnstown, Pa.

2. Pom. taj. ANDREJ VIDRICH, R. F. D. box 4, Johnstown, Pa.

Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6502 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Pom. Blagajnik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. 2, Box 27, Bridgeport, O.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadzor. odbora: IGNATZ FODVASNIK, 6325 Station St., E. E. Pittsburgh, Pa.

1. nadzornik: SOPHIA BIRK, 6006 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

2. nadzornik: IVAN GROSELJ, 885 137th St., Cleveland, O.

POBOTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 135, West Mineral, Kans.

1. porotnik: BRANC TEROPČIČ, R. 1, Bonanza, Ark.

2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 S. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO: PROLETAREC.

3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki, so uljudno prošeni pošiljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potom Poštinih, Expressnih, ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslovljajo: Blas Novak, Union National Bank in tako naslovljene pošiljajo z mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

Imena in naslovi uradnikov društev S. D. P. Z.

za leto 1920.

Boritelj, št. 1, Conemaugh, Pa.

Predsednik: Fr. Dremelj, 453 Chestnut St.; **tajnik:** Bl. Brenovšek, box 302; **blagajnik:** Martin Jager, box 302. Vsi v Conemaugh, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu in dvorani sv. Alojzija.

"Pomočnik", št. 2, Johnstown, Pa.

Predsednik: John Zupan, 417 Woodland Ave.; **tajnik:** Joseph Budna, 420 Ohio St.; **blagajnik:** Michael Cenc, R. 7, box 11. Vsi v Johnstown, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v Slov. Delavskega Doma.

"Zaveznik", št. 3, Franklin Conemaugh, Pa.

Predsednik: Mike Vandjal, Park Hill, Pa.; **tajnik in blagajnik:** Louis Krašna, box 218, Conemaugh, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v Slov. Izobraževalnem Domu.

"Zavedni Slovenec", št. 4, Lloydell, Pa.

Predsednik: Jožef Meden, box 41; **tajnik:** George Jakopin, box 76; **blagajnik:** Frank Kotar, box 76. Vsi v Lloydell, Pa. Seja vsako 1. nedeljo.

Nova Doba, št. 5, Ralphton, Pa.

Predsednik: John Divjak, box 56; **tajnik:** Paul Les, box 78; **blagajnik:** Martin Korošec, box 255. Vsi v Ralphton, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo.

"Žvesti Bratje", št. 6, Garrett, Pa.

Predsednik: Anton Istendi; tajnik in blagajnik: John Kralj, box 227. Vsi v Garrett, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo.

"Jednost", št. 7, Claridge, Pa.

Predsednik: Matija Regina; tajnik Mihael Baloh, P. O. box 112; blagajnik: John Zagorec, box 324. Vsi v Claridge, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo ob 2. pop. v Slov. Narodnem Domu.

"Planinski Raj", št. 8, Dawson, N. Mex.

Predsednik: Frank Koštr; tajnik in blagajnik: John Krivic, Vsi box 992, Dawson, N. Mex. — Seja vsako 3. nedeljo.

"Zavedni Štajerci", št. 9, Johnstown, Pa.

Predsednik: Karol Cerjak; tajnik: Stefan Debeljak, R. F. D. 7, box 66; blagajnik: James Lorenzo, R. F. D. 7, box 55. Vsi v Johnstown, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v Celso, Pa.

"Jasna Poljana", št. 10, Brownfield, Pa.

Predsednik: Jos. Picelj; tajnik: Anton Steršaj, b. 454, Uniontown, Pa.; blagajnik: John Rukše, br. 443, Uniontown, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v Brauwick Hotel, Uniontown, Pa.

"Zarja Svoboda", št. 11, Dunlo, Pa.

Predsed.: Andrej Milavec, box 1; tajnik: Frank Kavcic, b. 155; blagajnik: John Zakrajšek, box 248. Vsi v Dunlo, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v dvorani Izobraževalnega društva Vihar.

"Danica", št. 12, Hellwood, Pa.

Predsednik: Frank Korelec, box 74; tajnik: Joseph Tomažin, box 55; blagajnik: Frank Korelec, box 74. Vsi v Hellwood, Pa. — Seja vsako 2. ned. v mes. v prost. Jos. Tomažina.

"Večernica", št. 13, Baggaley, Pa.

Predsednik: Joseph Skoda; tajnik: Jacob Povše, box 12, Pleasant Unity, Pa.; blagajnik: Joseph Zabkar, R. F. D. 1, b. 82-a, Latrobe, Pa. Seja vsako drugo nedeljo ob 2. pop. v Slov. Hrv. N. Domu, Hostetter, Pa.

"Složni Bratje", št. 14, Orient, Pa.

Predsednik: John Hudoklin; tajnik: Ivan Erjavec, box-52, Orient, Pa.; blagajnik: Anton Črnolegar, box 206, Republic, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v Republic, Pa.

"Slovan", št. 15, Sopris, Colo.

Predsednik: Anton Marinčič; tajnik in blagajnik: Silvester Berantin. Vsi box 192, Sopris, Colo. — Seja vsako prvo nedeljo ob 9. uri zjutraj v prostorih sobrata Ivan Koncilja v Piedmont, Colo.

"Bratstvo", št. 16, Buxton, Iowa.

Predsednik: Frank Kristof, box 24; tajnik: Ferdinand Kočevsar; blagajnik: Felix Raspotnik. Vsi R. 1, Eddyville, Iowa. — Seja vsako drugo nedeljo v prostoru sobrata Felix Raspotnika.

"Zora", št. 17, Akron, Mich.

Predsednik: Gasper Volk; tajnik: Anton Maurich, box 102; blagajnik: J. J. Sturm, box 102. Vsi v Akron, Mich. — Seja vsako prvo nedeljo.

"Združeni Bratje", št. 18, Braddock, Pa.

Predsednik: Jernej Zagorec; tajnik: John Rednak, 843 Willow Way, Braddock, Pa.; blagajnik: Frank Saje, 609 N. Main St. Vsi v Braddock, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v litvanski dvorani, 818 Washington Ave.

"Nada", št. 20, Huntington, Arkansas.

Predsednik: John Morse; tajnik: Frank Herman, box 237; blagajnik: Matija Podobnik, box 36. Vsi v Huntington, Arkansas. — Seja vsako tretjo nedeljo v šolski dvorani.

"Sokol", št. 21, West Mineral, Kansas.

Predsednik: Vinc. Zalokar; tajnik in blagajnik: Louis Zupančič, L. box 138. Vsi v Mineral, Kans. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v Pete Russellovi dvorani v E. Mineral, Kans.

"Od boja do zmage", št. 22, La Salle, Ill.

Predsednik: Ignac Jordan; tajnik: Ferdo Arzenšek, 1122 — 4th St., La Salle, Ill.; blagajnik: Joe Brezovar, 2128 — 8th St., Peru, Ill. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 1. uri pop. v Slov. Nar. Domu.

"Slovenski Bratje", št. 23, Coketon, W. Va.

Predsednik: Louis Bartoli, box 481; tajnik: Fr. Koclan, box 272; blagajnik: Jos. Modik, box 517. Vsi v Thomas, W. Va. — Seja vsako 1. ned. v mes. v Comp. dvorani.

"Ilirija", št. 24, Iselin, Pa.

Predsednik: Ivan Sustar, box 52; tajnik: Math. Zadravec, box 211; blagajnik: Michael Lendar, box 257. Vsi v Iselin, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v prostorih sobr. I. Rogelj.

"Delavec", št. 25, Rock Springs, Wyo.

Predsednik: Joe Porenta; tajnik: Mat. Leskovec, box 547; blagajnik: Mathew Ferlic, 211 Sherman St. Vsi v Rock Springs, Wyo. — Seja vsako drugo nedeljo v Slovenskem Domu.

"Smarnica", št. 26, Export, Pa.

Predsednik: John Kmetich; tajnik: Math. Torkar, b. 417; blagajnik: Anton Martinšek, b. 125. Vsi v Export, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v Red Eagle dvorani.

"Miroljub", št. 27, Diamondville, Wyo.

Predsednik: Andrej Muhar, b. 71; tajnik: Vincenc Lumpert, b. 52; blagajnik: Math Brunekule, b. 85. Vsi v Diamondville, Wyo. — Seja vsako prvo nedeljo v Slovenskem domu v Diamondville, Wyo.

"Jutrzanja Žarja", št. 29, Meadow Lands, Pa.

Predsednik: Anton Premro; tajnik: Andrej Posega, box 575; blagajnik: Anton Azman, b. 60. Vsi v Meadow Lands, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v Slov. Izobraž. Domu.

"Trpin", št. 30, Breezy Hill, Kans.

Predsednik: J. Homec, box 160; tajnik: Martin Jožnik, box 63; blagajnik: Josip Žibert, box 116. Vsi R. F. D. 2, Mulberry, Kansas. — Seja vsako tretjo nedeljo dop. v A. Kurentovi dvorani, Breezy Hill.

"Dani se", št. 31, Roslyn, Wash.

Predsednik: Luka Notar; tajnik in blagajnik: Anton Adamich, b. 16. Vsi v Roslyn, Wash. — Seja vsako prvo nedeljo ob 2. uri pop. pri bratu A. Adamich.

"Zeleni vrt", št. 32, Palisades, Colo.

Predsednik: Anton Kladok; tajnik: Matija Debelak, b. 623; blagajnik: Jernej Benedik, box 674. Vsi v Palisades, Colo. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v prostorih Jakob Trojar.

"Slovenska Zastava", št. 33, Jenny Lind, Arkansas.

Predsednik: Louis Grile, box 86; tajnik: Frank Grile, b. 106; blagajnik: Frank Kline, box 117. Vsi v Jenny Lind, Ark. — Seja prvo nedeljo ob 10. uri dop. v društ. dvorani.

"Edinost", št. 34, Yukon, Pa.

Predsednik: Anton Kaferle, box 195; tajnik: John Maren, b. 193; blagajnik: Frank Medved, b. 40. Vsi v Yukon, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo ob 10. uri dop. v Yukon Society Hall, št. 1.

"Planinski Raj", št. 35, Lorain, Ohio.

Predsednik: Jos. Uršič; tajnik: Jacob Hlepcar, 1649 E. 31st St.; blagajnik: Ivan Primožič, 1712 E. 31st St. Vsi v Lorain, Ohio. — Seja vsako drugo nedeljo v prostorih g. Viranta, 1700 Globe Ave.

"Združitelji", št. 36, South Fork, Pa.

Predsednik: Jakob Govekar, box 565; tajnik: Jacob Rupert, 112 Maple St.; blagajnik: Mirko Grgrich, b. 495. Vsi v So. Fork, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v dvorani Slov. Izobr. Doma.

"Ljubljana", št. 37, Barberton, O.

Predsednik: Frank Skrabar, 620 Van St.; tajnik: Frank Župec, 164 Huston St.; blagajnik: John Župec, 164 Huston St. Vsi v Barberton, Ohio. Seja vsako drugo nedeljo ob 2. uri pop. na 1109 N. 4th St.

"Dobri Bratje", št. 38, Bridgeport, Ohio.

Predsednik: Viktor Salar, RFD. 2, b. 26; tajnik: Martin Kos, RFD. 2, box F; blagajnik: Franc Vočko, box 462. Vsi v Bridgeport, Ohio. Seja vsako prvo nedeljo ob 8. uri dopoldne v društveni dvorani, Baydsville, Ohio.

"Prva Zvezda", št. 39, Darragh, Pa.

Predsednik: Ivan Ružič, Darragh, Pa.; tajnik: Ivan Bahor, box 116, Darragh, Pa.; blagajnik: Ignac Zalcovnik, I. Box 8, Arona, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri popold.

"Orel", št. 40, West Newton, Pa.

Predsednik: Andrej Povirk, box 27; tajnik: Andrej Ogrin, RFD. 2, b. 131-b; blagajnik: Josif Zorko, RFD. 2, box 113. Vsi v West Newton, Pa. — Seja vsako četrto nedeljo dopoldne za prihodnji mesec v Slov. Domu v Collinsburg.

"Slovenski Bratje", št. 41, Cleveland, O.

Predsednik: John Pošar; tajnik: Leopold Kiglevič, 3533 E. 82. St.; blagajnik: Frank Kokotec, 8103 Marble ave. Vsi v Cleveland, O. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. Nar. Domu.

"Mladi Slovenec", št. 42, Oglesby, Ill.

Predsednik: Frank Hladnik; tajnik: Hubert Dular, box 297; blagajnik: Joe Legan, b. 11. Vsi v Oglesby, Ill. — Seja vsako prvo nedeljo v dvorani Mihael Preskar.

"Sava", št. 43, Portage, Pa.

Predsednik: Karol Mejak; tajnik: Frank Zaman, R. D. 1, b. 83; blagajnik: Jos. Bozich, R. D. 1, b. 5. Vsi v Portage, Pa. — Seja vsako 2. ned. v mes. v dr. dvorani Martindale.

"Prečeren", št. 44, Cliff Mine, Pa.

Predsednik: Alojzij Vidmar, box 57; tajnik: Frank Pivk, box 15; blagajnik: Ferdinand Pregel, box 17; Vsi v Cliff Mine, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 10. uri dop. v Narodni dvorani.

"Mirni Dom", št. 45, Johnstown, Pa.

Predsednik: Ignatj Pečjak; tajnik: Joseph Intihar, 404 Eight ave.; blagajnik: Jos. Rovani, 103 Birch Ave. Vsi v Johnstown, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v dvorani Sv. Cirila in Metod.

"Zveza", št. 46, Albion, Arkansas.

Predsednik: John Kranjc, RFD. b. 110; tajnik: Mat. Znidarsic, RFD., box 79; blagajnik: Jurij Kokal, RFD., box 75. Vsi v Altus, Ark. — Seja vsako drugo nedeljo.

"Slovenski Bratje", št. 47, Avella, Pa.

Predsednik: Martin Obed, b. 167; tajnik: Mary Obed, b. 167; box 167; blagajnik: John Vidmar, b. 75. Vsi v Avella, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo.

"Slovenski Mladenci", št. 48, Aurora, Ill.

Predsednik: Frank Stepančič; tajnik: Anton Sustaršič, R. D. 1, b. 218; blagajnik: Peter Mutz, 310 South River St. Vsi v Aurora, Ill. — Seja vsako drugo sredo v mes. v Fox River Social Klub.

"Proletarec", št. 50, Franklin, Kans.

Predsednik: Anton Seljak, box 56; tajnik: Gasper Leskovitz, box 289; blagajnik: Frank Leskovitz, box 44. Vsi v Franklin, Kans. Seja vsako prvo nedeljo v John Krenker dvorani.

"Delavec", št. 51, Cleveland, O.

Predsednik: Frank Budič, 1165 E. 58 St.; tajnik: Ivan Zaletel, 1009 E. 66 St.; blagajnik: John Prostor, 6129 St. Clair Ave. Vsi v Cleveland, Ohio. Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v Slov. Nar. Domu St. Clair ave.

"Ljubljanski Grad", št. 52, DeKalb, Ill.

Predsednik: Pavel Košir, 1403 State St.; tajnik: Franc Keršič, 1317 Market St.; blagajnik: Franc Prebil, 1142 Market St. Vsi v DeKalb, Ill. — Seja vsako drugo nedeljo pri sobratu Fr. Keršič.

"Slovenski bratje", št. 53, Fairpoint, Ohio.

Predsednik: M. Simčič, box 105; tajnik: John Lekšan, box 105; blagajnik: Franc Koss, box 105. Vsi v Fairpoint, Ohio. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu pri sobratu J. Lekšan.

"Vrh Planin", št. 55, Crabtree, Pa.

Predsednik: Martin Jereb, box 92; tajnik in blagajnik: Andrej Jereb, box 92. Vsi v Crabtree Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v prostorih sobrata Andr. Jereb.

"Združeni Slovani", št. 56, Pittsburgh, Pa.

Predsednik: Anton Dekleva; tajnik: Joseph Dekleva, 5438 Dresden Alley; blagajnik: Vincent Arh, 1 Rickenbach St, N. S. Vsi v Pittsburgh, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v K. S. D. v Pittsburgh, Pa.

"Caven", št. 57, Wooster, Ohio.

Predsednik: Martin Cermel; tajnik: Ciril Stibilj; blagajnik: Frank Cermelj, Vsi box 289, Wooster, Ohio. — Seja vsako prvo nedeljo v prostorih sobrata Martina Cermelja.

"Rudar", št. 58, Canmore, Alta, Canada.

Predsednik: Tom Gembala; tajnik in blagajnik: Anton Polutnik, box 185, Canmore, Alta, Canada. — Seja vsako drugo nedeljo v prostorih sobrata Anton Polutnik ob 2. uri popoldne.

"Slovenski Fantje", šte. 59, Maynard, Ohio.

Predsednik: Jos. Bajda, b. 55; tajnik: Max Jerchin, box 254; blagajnik: Joseph Bajda, b. 55. Vsi v Maynard, O. — Seja vsako drugo nedeljo v dvorani g. J. Hrabaka.

"Slovenski Tabor", šte. 60, Moon Run, Pa.

Predsednik: Mihael Jerala, b. 217; tajnik: Frank Mochnik, b. 133; blagajnik: Frank Avbelj, b. 135. Vsi v Moon Run, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v društveni dvorani.

"Napredni Slovenci", šte. 61, Gary, Ind.

Predsednik: Joseph Balkovatz; tajnik: John Slane, 1105 Jefferson St.; blagajnik: Sam Bunjevaz, 1105 Jefferson St. Vsi v Gary, Ind. — Seja vsako 2. nedeljo v prostorih sobrata Ignac Prosenik, 1113 Jefferson St.

Zensko društvo "Sokol", šte. 62, Cleveland, Ohio.

Predsednica: Anne Erbešnik; tajnica: Františka Trbežnik 6615 Bonna Ave.; blagajnica: Františka Lauše, 6121 St. Clair Ave. Vse v Cleveland, O. — Seja vsaki prvi ponedeljek v mesecu v Slov. Narodnem Domu.

"Adamci in Lunder", šte. 63, Hackett, Pa.

Predsednik: Anton Zrinšek, box 98; tajnik: Anton Zrinšek, box 98; blagajnik: Frank Mejak, box 46. Vsi v Tinleyville, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo.

"Bratoljub", šte. 64, Milwaukee, Wis.

Predsednik: Ivan Sem, 542 So. Pierce St.; tajnik: Frank Marub, 299—3rd Ave.; blagajnik: Vincenc Ritonja, 299—3. Ave. — Vsi v Milwaukee, Wis. — Seja vsako drugo nedeljo v dvorani Jos. Waltee, 479 National Ave.

"Bodočnost", šte. 65, Staunton, Ill.

Predsednik: Anton Buchar; tajnik: Anton Cep, box 216; blagajnik: Frank Paulich, b. 313. Vsi v Staunton, Ill. Seja vsako 2. nedeljo v mes.

"Franz Shuhmeier", šte. 66, Yale, Kans.

Predsednik: Jožef Kotnik; tajnik: John Jančič, R. R. 6; blagajnik: Martin Kožuh, R. R. 8. Vsi v Pittsburg, Kans. — Seja vsako 2. nedeljo v mesecu ob 2. popoldne v John Dollar-jevi dvorani.

"Narodna Sloga", šte. 67, Seminole, Pa.

Predsednik: Nikolaj Zvonariz, box 63, Distant, Pa.; tajnik: Mike Burelich, b. 55, Seminole, Pa.; blagajnik: Anton Jankel, box 55, Seminole, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo pri Emil Ganotzi.

"Združeni Balkan", šte. 68, Clinton, Ind.

Predsednik: Jos. Vidmar, la. b. 441; tajnik: Ignac Musar, box 441; blagajnik: Frank Brezar, la. b. 737. — Vsi v Clinton, Ind. Seja vsako 4. ned. v mes. pri Mr. Charles Moskovich, N. 7th St. ob 9 dopoldne.

"Orel", šte. 69, Madrid, Ia.

Predsednik: Frank Omerzu, R. 2, b. 32A; tajnik in blagajnik: Anton Aušič, R. 2, box 38. Vsi v Madrid, Ia. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani Schneider.

"Zvesti bratje", šte. 70, New Derry, Pa.

Predsednik: Jožef Pavlič; tajnik: Jakob Pinoza, box 75; blagajnik: John Prah, b. 41. Vsi v New Derry, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo ob 2. uri popoldne v prostorih sobrata Jakob Pinoza v New Derry.

"Delavec naprej", šte. 71, Bessemer, Pa.

Predsednik: Joseph Jereb; tajnik: Daniel Perman, b. 291; blagajnik: Anton Katič, b. 86. Vsi v Bessemer, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v prostorih sobrata Martin Mazi v Bessemer, Pa.

"Kosciusko", šte. 72, Bankhead, Alta, Canada.

Predsednik: John Janota; tajnik: Frank Dalerwa, b. 537; blagajnik: Peter Kubany, box 40. Vsi v Bankhead, Alta, Canada. Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu.

"Pod Triglavom", šte. 73, Smithfield, Pa.

Predsednik: John Necemer; tajnik: Frank Klemenc, R. D. 2, b. 129; blagajnik: John Erzen, R. R. 2, b. 128. — Vsi v Smithfield, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v prostorih Fr. Klemenc b. št. 86.

"Kranjski prijatelji", šte. 74, Falls Creek, Pa.

Predsednik: Louis Slak, box 201; tajnik: Louis Slak, box 201; blagajnik: Jernej Gorup, box 484. — Vsi v Falls Creek, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. popoldne v prostorih sobrata Alojzij Urbanč, 35 Penry Road.

"Naprej do Zmaga", šte. 75, Wyano, Pa.

Predsednik: John Renko; tajnik John Renko, b. 432; blagajnik: Frank Ravnikar, b. 233. Vsi v Wyano, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo ob 9. uri zjutraj v družbeni hiši šte. 96.

"Slovenska Cvetlica", šte. 76, Adamsburg, Pa.

Predsednik: John Jakič; tajnik: Frank Menart, box 135; blagajnik: John Grum, box 21. Vsi v Adamsburg, Pa. Seja vsako 2. nedeljo v mesecu.

"Severni Premogar", šte. 77, Superior, Wyo.

Predsednik: John Jerala, b. 425; tajnik in blagajnik: Andy Kokal, box 425; Vsi v Superior, Wyo. — Seja vsako tretjo nedeljo ob 10 uri dopol. v Frank Krašovec dvorani.

"Slovenija", šte. 78, Miller Run, Pa.

Predsednik: Ignatz Pakj; tajnik: Frank Sadar; blagajnik: Math. Kogovšek. Vsi box 1, Miller Run, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu pri sobratu Anton Beršan.

"Bonairski Slovenci", šte. 79, Bon Air, Pa.

Predsednik: Jos. Horvat; tajnik: Anton Zalar; blagajnik: Frank Sadar. Vsi v Bon Air, Pa., RFD 2, Johnstown, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo ob 2. uri popl. v lastnem domu v Bon Air, Pa.

"Sloga", šte. 80, Philadelphia, Pa.

Predsednik: Anton Omerzu; tajnik: Rudolf Omerzu; blagajnik: Michael Omerzu. Vsi 2723 E. Huntington St., Philadelphia Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu.

"Prvi Maj", šte. 81, Bishop, Pa.

Predsednik: Jožef Rožanc; tajnik: Andrew Renko, box 143, Cecil, Pa.; blagajnik: Ivan Murgel, b. 138, Cecil, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo ob 2. uri pop. v S. N. D. v Bishop, Pa.

"Jezero", šte. 82, Ringo, Kans.

Predsednik: Mihael Pernel, b. 33; tajnik: Math. Šetina, box 115; blagajnik: Frank Dremšek, b. 268. Vsi Ringo, Kansas. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v dvorani Konsumnega društva.

"Terbanska Dolina", šte. 83, Cleveland, O.

Predsednik: Anton Smith; tajnik: Jacob Črnlogar, 1027 E. 61st St.; blagajnik: Anton Kadič, 1001 E. 61st St. Vsi v Cleveland, Ohio. Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v Grdinovi dvorani št. 2. ob 9:30 dopoldne.

"Radniči naprej", šte. 84, Farmington, W. Va.

Predsednik: Geo. Kasunič; tajnik: Mata Lauš; blagajnik: Vid Kasunič. Vsi box 623, Farmington, W. Va. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v hiši šte. 46.

"Napredek", šte. 85, Skidmore, Kans.

Predsednik: Simon Repovše, R. R. 1, Weir, Kans.; tajnik in blagajnik: Ant. T. Jamnik, R. R. 3, box 63, Columbus, Kans. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu pri J. Zakrajšku.

"Naprej", Livingston, Ill., št. 86.

Predsednik: Mike Cirar, b. 106; tajnik: Rudolf Pavliha, box 226; blagajnik: Mihael Strasič, box 677. Vsi v Livingston, Ill. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 10. uri dop.

"Rudeči prapor", šte. 87, Bentleyville, Pa.

Predsednik: Andrej Lovšin, b. 633; tajnik in blagajnik: Alojzij Humar, box 108. Vsi v Bentleyville, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu pri sobratu Jos. Milanichu.

"Naprej", šte. 88, Nokomis, Ill.

Predsednik: George Plahutnik, box 531; tajnik: Ivan Kranjc, box 672, Nokomis, Ill. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri popold. pri sobr. John Krainz.

"Slovenec", šte. 89, Eckhart Mine, Md.

Predsednik: Anton Urbas, box 27, Valle Samit, Md.; tajnik: Franc Posenel, RFD. 1, Eckhart Mine, Md.; blagajnik: Anton Kemas, b. 56, Eckhart Mine, Md. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri popold. pri sobr. Frank Poženel.

"Vestni Bratje", šte. 90, Gross, Kans.

Predsednik: Ivan Erjavec, b. 52; tajnik in blagajnik: Frank Homar, box 95; Vsi v Gross, Kans. Seja vsako drugo nedeljo v mesecu.

"Gorjanski hrib", št. 91, Greensburg, Pa.

Predsednik: Tomaž Šifter, b. 140; tajnik: Jos. Šume, R. 1, b. 6; blagajnik: Franc Pirc, R. 1, b. 6. Vsi v Greensburg, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 10. uri dop. v Mrs. Mihevc dvorani v Haydenville.

"Združeni Slovani", šte. 92, Girard, Kans.

Predsednik: Anton Potisek, R. 4, b. 133; tajnik: Frank Kravanja, R. 4, box 304; blagajnik: Karol Vodišek, RR. 4, b. 40. Vsi v Girard, Kans. — Seja vsako 3. ned. v mes. v dvorani G. M. Hotič, Edison.

"Zmaga", št. 93, Bryant, Okla.

Predsednik: Frank Pirman, b. 170, Bryant, Okla.; tajnik: Anton Potokar, b. 110, Bryant, Okla.; blagajnik: Joseph Mernak, box 90, Bryant, Okla. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Union Hall, Victoria Camp.

"Sv. Barbara", št. 95, Standardville, Utah.

Predsednik: Marko Petrič, b. 1821; tajnik: Leo Pirnat, box 1654; blagajnik: Jos. Brodnik, b. 1676. Vsi v Standardville, Utah. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v prost. sobr. Joe Brodnik.

"Svobodni bratje", šte. 96, Duluth, Minn.

Predsednik: Ivan Pikuš, 9717 McCuen St.; tajnik: Frank Piskur, 623—97. Ave. W.; blagajnik: Michael Spehar, 493—97th Av. W. Vsi v New Duluth, Minn. — Seja vsako 3. nedeljo v mesecu v prostorih sobr. J. Pikušna.

xx šte. 97, Rhone, Pa.

Predsednik: Alojz Grošelj, 322 Front St.; tajnik: Frank Pisan, 142 Espy St.; blagajnik: Mihael Jarh, 142 Espy St. Vsi v Rhone, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v prostorih Rudolf Palič, 320 Front St.

"Slovenska Zdržitev", št. 98, Standard, Ill.

Predsednik: Ivan Stare, box 232; tajnik: Ivan Urbančič, box 302; blagajnik: Ignac Kukman, box 213. Vsi v Standard, Ill. — Seja vsako prvo nedeljo po 15. v dvorani Viljem Konstantine.

"Tiha Dolina", šte. 99, Hermine, Pa.

Predsednik: Frank Hribar; tajnik: Frank Stermlan, box 287; blagajnik: Frank Vozel, b. 347. Vsi v Hermine, Pa. — Seja vsako 3. nedeljo v mes. pri sobr. Jos. Batiš.

"Zvezda", šte. 100, Forest City, Pa.

Predsednik: Lorenc Kotar, box 246; tajnik Matija Kamin, box 491; blagajnik: Martin Muchits, box 537. Vsi v Forest City, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v mestni dvorani.

"Združni se Slovenec", šte. 101, Midway, Pa.

Predsednik: John Leskovec, box 78; tajnik: Martin Strupek, box 285; blagajnik: Jakob Rupnik, b. 462. Vsi v Midway, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani SNPJ.

"Vodnik", šte. 102, Farrell, Pa.

Predsednik: Matevž Steblaj, b. 841; tajnik: Jernej Okorn, 1188 Beechwood Ave.; blagajnik: Jožef Germ, box 194. Vsi v Farrell, Pa. — Seja vsako 1. nedeljo v mesecu ob 2. uri pop. v S. D. Doma, 1112 Beechwood Ave.

"S. Ana", št. 103, East Helena, Mont.

Predsednica: Helena Rus, box 27; tajnica: Ivana Andolšek, box 152; blagajnica: Marija Rirler, box 82. Vse v East Helena, Mont. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v cerkveni dvorani.

"Sv. Barbara", šte. 104, Luzerna, Pa.

Predsednik: Jožef Berlic, 871 Walnut St.; tajnik: Ant. Osočnik, 868 Bennett St.; blagajnik: Joseph Sperlik, 864 Bennett St. Vsi v Luzerne, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani "Firemen's Bldg."

"Rdeči Orel", št. 105, White Valley, Pa.

Predsednik: Frank Kern, S. R. box 88; tajnik: Anton Rosima, S. R. No. 1, box 142; blagajnik: Andrej Bogataj, S. R. box 12. Vsi v Export, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Kr. Slov. Domu, White Valley.

"Livada", št. 106, Bear Creek, Mont.

Predsednik: M. Rihar, b. 57; tajnik: Frank Golob, box 228; blagajnik: Jožef Tomšič, box 68. Vsi v Bear Creek, Mont. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Slovenski Dom", št. 107, Homer City, Pa.

Predsednik: Filip Krašek, box 265; tajnik: Anton Glavan, box 275; blagajnik: Martin Kovač, R. 2, b. 97. Vsi v Homer City, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. N. D.

"Triglav", šte. 108, Chisholm, Minn.

Predsednik: Karol Praznik, 230 W. Pine St.; tajnik: Frank Podlugar, b. 714; blagajnik: Rudolf Robnik, 818 W. Spruce St. Vsi v Chisholm, Minn. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani Jan Grahek.

"Nova Domovina", šte. 109, Cherokee, Kans.

Predsednik: Leopold Preloznik, box 278; tajnik: Ivan Telban, b. 169; blagajnik: Frank Premk, box 21. Vsi v Cherokee, Kans. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Slovenska Navada", šte. 110, Hartford, Ark.

Predsednik: Frank Dolnik, box 39; tajnik: Ivan Zimmerman, RFD 1, b. 2, West; blagajnik: Jos. Hribar, box 1. Vsi v Hartford, Ark. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu pri sobr. J. Hribar.

Štev. 111, Duryea, Pa.

Predsednik: Ivan Grošelj, 276 Columbia St.; tajnik: Fr. Caheven, 276 Columbia St.; blagajnik: Jakob Breclnik, 198 Cherry St. Vsi v Duryea, Pa. Seja vsako prvo soboto v mesecu v John Wasta Hall.

"Triglav", šte. 112, Detroit, Mich.

Predsednik: Anton Janetič, 819 Kern Ave.; tajnik: Jos. Božič, 161 Victor Ave. H. P.; blagajnik: John Gerbec, 410 McKay St. Vsi v Detroit, Mich. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu v Vetoira Hall, 424 Ferry Ave. E.

"Sloga", šte. 114, Blockton, Ala.

Predsednik: Joseph Kren, P. O. B. 23 W.; tajnik: J. Kulovitz, P. O. B. Janc; blagajnik: Joseph Skok, P. O. R. 367. Vsi Blockton, Ala. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu pri sobr. J. Kulovitz.

"Svoboda", šte. 116, Willock, Pa.

Predsednik: Ivan Jane, box 35; tajnik: Anton Sotler, box 212; blagajnik: Frank Knafelc, b. 244. Vsi v Willock, Pa. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu v dvorani Willock Social Ass'n.

"Za združenje", šte. 117, Broughton, Pa.

Predsednik: Mihael Mall, box 155; tajnik: John Dolinar, b. 35; blagajnik: Ivan Gitanik, box 136. Vsi v Broughton, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Sv. Barbara", šte. 118, Fleming, Kans.

Predsednik: Joseph Gerant; tajnik: Anton Skubic, RR 2, box 64, Pittsburg, Kans.; blagajnik: Fr. Line, RR 2, Cherokee, Kans. — Seja vsako 1. nedeljo v mesecu v Fr. Špeharjevi dvorani.

"Svoboda", šte. 119, Jack's Villa, Kans.

Predsednik: Jakob Buloh, RR 8, box 88; tajnik in blagajnik: Jak Selak, RFD. No. 8, box 92. Vsi v Pittsburg, Kans.

"Slovenski Bratje", šte. 120, Gilbert, Minn.

Predsednik: Frank Podrjaj, box 94, Gilbert, Minn.; tajnik: Frank Press, box 627 Gilbert, Minn.; blagajnik: Jerney Matek, box 133, McKinley, Minn. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Združeni Slovenci", šte. 121, Little Falls, N. Y.

Predsednik: Frank Borštinar; tajnik: Mr. Malevasi, box 327; blagajnik: Anton Minar, 3 Cord St. Vsi v Little Falls, N. Y. — Seja vsaka prvo nedeljo v mesecu.

"Jugoslavija", šte. 122, Imperial, Pa.

Predsednik: Joseph Ule, box 91; tajnik: Anton Tauselj, box 62; blagajnik: Jakob Dolinar, box 226. Vsi v Imperial, Pa. — Seja vsako 2. ned. ob 10 uri dop. v Slov. Domu.

"Lincoln", šte. 123, Springfield, Ill.

Predsednik: John Goršek, 414 W. Hay St.; tajnik: Josef F. Kren, 1900 E. Stuart St.; blagajnik: Anton Kužnik, 1201 So. 19th St. Vsi v Springfield, Ill. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Zlata Zarja", šte. 124, Primero, Colo.

Predsednik: Ivan Tamiš, box 461; tajnik: Luka Lipold, box 320; blagajnik: Luka Bergant, box 411. Vsi v Primero, Colo. Seja vsako 2. ned. v mes.

"Rožna Dolina", šte. 125, Burdine, Pa.

Predsednik: John Markovita, b. 243, Burdine, Pa.; tajnik: Vincenc Vidmar, box 41-M, Presto, Pa.; blagajnik: Ignac Krek, box 67, Presto, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. dvorani.

"Sv. Barbara", šte. 126, Cleveland, Ohio.

Predsednik: Anton Bokal, 727 E. 157 St.; tajnik: Frank Sutarčič, 15102 Holmes Ave.; blagajnik: Martin Smrke, 14606 Darwin ave. Vsi v Cleveland, Ohio. Seja vsako 2. ned. v mes. v Slov. Domu.

"Slovenski Bratje", šte. 127, Irwin, Pa.

Predsednik: Valentin Bohine; tajnik in blag.: Matevž Breznik, RFD. 2, b. 134. Vsi v Irwin, Pa. Seja vsako 3. nedeljo v mesecu.

"Slovenski Bratje", šte. 128, Indianapolis, Ind.

Predsednik: Louis Banič; tajnik: Louis Sašek, 913 Ketchen St.; blagajnik: George Ulkar, 711 Varman Ave. Vsi v Indianapolis, Ind. Seja vsako 3. nedeljo v mesecu v S. N. Domu.

"Sv. Barbara", šte. 130, Eveleth, Minn.

Predsednik: Anton Rahne, b. 173; tajnik: Ant. Fritz, 110 Grand Ave.; blagajnik: John Rahne, 425 Fill ave. Vsi v Eveleth, Minn. Seja vsako 2. ned. v mes. v Moose dvorani.

"Sv. Barbara", šte. 131, Calumet, Mich.

Predsednik: Jos. Dragman; tajnik: Joseph Weiss, 25 — 5th St. (Tamaruch); blagajnik: Joseph Srebernjak, 511 — 5th St. Vsi v Calumet, Mich. — Seja vsako prvo ned. v mes.

"Prvi Maj", šte. 132, New Alexandria, Pa.

Predsednik: Fr. Medvešek; tajnik: Joseph Zuraj; blagajnik: Ivan Galle. Vsi v New Alexandria, Pa., RFD. 1, box 161.

"Zarja Svobode", šte. 133, Leadville, Colo.

Predsednik: Joe Klun; tajnik: Mark Popović; blagajnik: John Fajdiga. Vsi v Leadville, Colo., box 389. — Seja vsakega 12tega v mesecu.

"Slovenec", šte. 134, Vandling, Pa.

Predsednik: John Kamin, b. 142; tajnik: John Skrbec, box 217; blagajnik: Joseph Jerin, box 88. — Vsi v Vandling, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Slavček", šte. 135, Oak View, Colo.

Predsednik: John Strumbelj; tajnik in blagajnik: Alojzij Zupan, box 34. Vsi v Oak View, Colo. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Ojsterca", šte. 136, Dietz, Wyo.

Predsednik: Frank Breznik; tajnik: Ivan Pečovnik; blagajnik: Fr. Voler. Vsi box 62, Dietz, Wyo. — Seja vsako drugo ned. v mesecu.

"Sava", šte. 138, Somerset, Colo.

Predsednik: Josip Kral, box 42; tajnik: Alojzij Zemek, box 157; blagajnik: Mihael Nernelj, box 134. Vsi v Somerset, Colo. — Seja vsako 1. ned. v mes. v Somerset Hall.

"Združeni Sobratje", šte. 139, Universal, Pa.

Predsednik: Ivan Demkar, box 204; tajnik: Pavel Kokal, box 172; blagajnik: Tom. Previč, b. 12. Vsi v Universal, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. dvorani.

"Slovenski Bratje", šte. 140, Pineville, Minn.

Predsednik: Fr. Moše, box 21; tajnik: August Filipčič, box 57; blagajnik: Val. Bezek, b. 21. Vsi v Pineville, Minn. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu pri Aug. FDipčič.

Prijatelj delavcev", šte. 141, Sublet, Wyo.

Predsednik: John Janiček, b. 126; tajnik: Mihael Z. Seian, b. 146; blagajnik: Max Robnik, b. 93. Vsi v Sublet, Wyo. — Seja vsako 2. nedeljo v mesecu ob 2. uri popol. v Fr. Ciry dvorani.

"Zapadni Vrt", šte. 142, Winter Quarters, Utah.

Predsednik: Vincenc Rauniker, box 191; tajnik: Frank Markosek, b. 57; blagajnik: Leo Koss, box 116. Vsi Winter Quarters, Utah. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Zvon", šte. 143, Dodson, Md.

Predsednik: Luka Smerdel; tajnik: Max Selak, box 45; blagajnik: Anton Zakel, b. 14. — Vsi v Dodson, Md. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v hiši šte. 38.

"Slovensko-Hrvatski Bratje", šte. 144, Graysland, Pa.

Predsednik: Anton Radica; tajnik: Frank Peian, b. 145, Martin, Pa.; blagajnik: Martin Zigar, b. 552, Masontown, Pa. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu v M. Zigar dvorani.

"Sv. Barbara", šte. 145, Joliet, Ill.

Predsednik: Frank Hočevar, 1120 N. Broadway; tajnik: Alojzij Martinčič, 1410 Center St.; blagajnik: Ivan Zaletel, 1503 N. Hickory St. Vsi v Joliet, Ill. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v stari hiši.

"Sobratje naprej", šte. 146, Penns. Sta., Pa.

Predsednik: Simon Grošelj, box 123; tajnik: Tomaž Salamon, b. 123; blagajnik: Frank Pittner, box 104. Vsi v Penn. Sta., Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Slovenski bratje", šte. 147, Frontenac, Kans.

Predsednik: Ivan Tratar, box 97; tajnik: Louis Slapšak, b. 87; blagajnik: Karol Slapšak, box 11. Vsi v Frontenac, Kans. — Seja vsako 3. nedeljo v mesecu.

"Narodna Zmaga", šte. 148, Cuddy, Pa.

Predsednik: John Domitrovič, b. 51; tajnik: Matija Galičič, box 307; blagajnik: Lovrenc Bašelj, box 131. Vsi v Cuddy, Pa. Seja vsako 2. nedeljo v mesecu ob 2 uri popol. pri sobratu L. Bašelj.

"Sloga", šte. 149, East Palestine, Ohio.

Predsednik: Jakob Istenič, 436 E. Martin St.; tajnik: John Božič, P. O. box 152; blagajnik: Anton Cop, 419 Clark St. Vsi v East Palestine, Ohio. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri pop.

"Slovan", šte. 150, Slovan, Pa.

Predsednik: Mih Klenovšek, box 169, Atlasburg, Pa.; tajnik in blagajnik: John Pirh, box 77, Slovan, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu.

"Postojnska Jama", šte. 151, Delagua, Colo.

Predsednik: John Lipce, box 76; tajnik: Andrej Milavec, box 68; blagajnik: Anton Fatur, box 22. Vsi v Delagua, Colo. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Union Hall.

"Napredni Radnici", šte. 152, Johnstown, Pa.

Predsednik: Vincent Jagič; tajnik: Viktor Horvat, 628 Maple Ave.; blagajnik: Vincent Jagič, 7 — Sixt & Maple Ave. Vsi v Johnstown, Pa. Seja vsako drugo nedeljo v mesecu.

"Rudeči Prapor", šte. 153, Southview, Pa.

Predsednik: Frank Tomažin, b. 106; tajnik: Peter Perenič, b. 126; blag. Anton Struna, b. 12. Vsi v Southview, Pa. Seja vsako 2. nedeljo v mesecu ob 10. uri dop. v Slov. Nar. Domu.

"Jugoslavija", šte. 154, Sugarite, N. Mex.

Preds.: Ivan Kash, b. 115; tajnik: Fr. Lukanič, b. 58; blagajnik: Anton Podboj, box 8, v Sugarite, N. Mex.

"Jugoslavija", šte. 155, Klein, Mont.

Predsednik: Max Polšak, L. b. 12; tajnik: John Vertin, b. 40; blagajnik: Matt Vertin, b. 40. Vsi v Klein, Mont. — Seja vsako drugo ned. v mes. v Union Hall.

"Šopek Vijolie", šte. 156, Reitz, Pa.

Predsednik: Joseph Cebron; tajnik: oJseph Cermelj; blagajnik: Lawrence Bizjak. Vsi box 25, Reitz, Pa. Seja vsako 3. ned.

Opomba: Tajnike društev, ki najdejo kakšno pomoto, istotako tistih, katerih društveno poročilo je pomanjkljivo, prosim, da mi nemudoma sporoče, da se nedostaki v imeniku ki izide prihodnjič, popravi.

S sobraskim pozdravom

Blaž Novak, tajnik S. D. P. Z.

V Scotia, N. Y., ki je predmestje Schenectady, so dobili socialisti vso mestno kontrolo v svoje roke. To mestce, ki šteje nad 5000 prebivalcev, je blizu Albany, kjer vzdržuje vleznan socialistožerec Sweet že par mesecev šolo za socializem na državne stroške. Thadeus Sweet je zapravil v svoji zadnji volilni kampanji \$29.057.03, da je bil izvoljen za mesto, ki ga plača država z neznatno vsoto 1.500.00 na leto. Seveda se to izplača, ker ostane na ta način svet varen za parasite — in da se to doseže čim lažje, je treba proglasiti socialistično stranko izven zakona.

POROČILO

o izidu splošnega glasovanja določitve mesta v katerem naj se vrši 5 redna konvencija.

Dr. št.	Johnstown, Penna.	Cleveland, Ohio.	Dr. št.	Johnstown, Penna.	Cleveland, Ohio.
1	41	3	81	2	30
2	50	2	82	1	45
3	24	2	83	18	..
4	19	1	85	18	6
5	9	1	86	..	28
6	9	1	87	10	..
7	36	2	88	3	28
8	47	2	89	6	11
9	15	..	90	..	8
10	43	1	91	..	18
11	18	..	92	17	22
12	22	10	93	..	11
13	18	3	95	13	..
14	22	5	96	13	..
15	46	49	97	13	..
16	12	19	99	24	..
17	21	..	100	5	56
18	18	9	102	..	16
19	2	70	103	..	17
20	13	..	104	..	36
21	38	9	105	15	3
22	7	11	106	2	16
23	..	32	108	27	10
24	16	13	111	35	..
25	24	12	112	7	26
26	7	19	116	1	11
27	17	23	117	5	11
28	3	4	120	..	22
29	50	..	121	15	6
30	1	8	123	8	17
31	..	131	125	..	13
32	..	92	126	..	56
33	..	4	127	17	5
34	11	..	128	2	20
35	..	7	130	..	34
36	74	26	131	41	..
37	2	5	132	10	..
38	16	1	134	2	19
39	..	29	135	6	..
40	26	21	138	7	4
41	..	61	139	45	..
42	66	..	142	33	..
43	4	31	145	..	25
44	12	8	146	10	1
45	7	1	148	19	..
46	15	1	149	30	..
47	44	..	150	24	4
48	7	3	151	8	6
49	5	..	154	..	18
50	13	..	156	11	..

Skupaj:1482 1407
BLAS NOVAK, tajnik.

Med knjige, katero bi moral prečitati vsakdo, ki hoče pridobiti nekoliko vpogleda v razna verstva, spada vsekakor *The Profits of Religion*. Spisal jo je znani socialistični pisatelj Upton Sinclair. Ta knjiga pomenja petnajst let njegovega dela in je edina te vrste v angleški književnosti. Knjiga (mehko vezana) stane 60c. Kdor je zmožen čitanja angleščine, naj jo naroči v upravištvu Proletarca.

Živ bi bil človek tudi brez mila in krtače; ampak podoben bi bil vendar bolj svinji kakor človeku.

Pravi socialist ne sme biti rezervist, ampak mora biti vedno aktiven vojak svoje stranke. Kdor nosi svoje prepričanje le sam v sebi, ne koristi nič ne sebi, ne svoji stvari. Prepričevati mora tiste, ki še niso prepričani.

Izpuščaji,

ki žgo in povzročajo srbečine, so zelo neprijetni. **Severovo mazilo za kožne bolezni** (Severa's Skin Ointment) je znano valed svoje učinkovite kakovosti, maga pri celjenju kože. — Cene 50c in 2c davka.

Milo

za umivanje na mestih kjer so izpuščaji in druge kožne bolezni mora biti anti-septično, čisto in zanesljivo. **Severovo zdravilno milo za kožo** (Severa's Medicated Skin Soap) odgovarja v polni meri vsem takim potrebam. Je dobro znano tudi valed zdravilskih primesti. Je izvrstno pri kopanju in brijanju. Cena 25c.

Izpiranje

kože, afektirane po izpuščajih, bi se moralo vedno vršiti z rabo kake antiseptične preparacije. **Severov antiseptol** (Severa's Antiseptol) je eminentno prilagođen v te svrhe. Ublaši bolečine in pomaga bolniku do komfortnih počutkov. Cena 35c in 2c davka.

Zaprtje

povzroča mnoge druge neprilike. Paziti bi se moralo za regularno odvajanje iz črevesja. **Severov življenski balzam** (Severa's Balsam of Life) je zanesljivo sredstvo proti zaprtju, neprilic in izgubi teka. Cena 85c in 4c davka.

Liniment

bi morali imeti v vsaki družini vedno pri roki. **Severovo Gothardsko olje** (Severa's Gothard Oil) je znano valed svoje učinkovitosti v slučajih revmatizma in podobnih slučajih, kjer je zdravljenje potrebno. Cene 30 in 60c in 2 ali 3c davka.

Spomladansko Zdravilo.

Na pomlad ima mnogo družin priporočljivo navado utrjevati življenski organizem in s tem čisti kri z namenom, da se preprečijo razni kožni izpuščaji, mazolji, bule in kožne bolečine. Slaba, nečista kri daje ugodno polje za take bolezni. Zato bi moral vsakdo rabiti

SEVEROV Kričistilec

(Severa's Blood Purifier), ki je dobro znano in zanesljivo zdravilo za regulacijo vsega organizma, ki čisti kri in preprečuje izpuščaje in druge kožne bolezni.

Čitajte, kaj nam piše Stanley Dorgan, stanujoč na 502—13th St., Omaha, Neb., z dne 11. feb. 1919:

"Zahvaljujem se Vam za vaš nasvet in za Severov kričistilec. Imel sem občutne kožne izpuščaje, ki so izginili po dvotedenskem zdravljenju s Severjevim kričistilecem. Sedaj se počutim dobro in nič me ne nadleguje."

Mnogo enakih pisem dobivamo in mi smo uverjeni, da bo to zdravilo pomagalo tudi vam. Navodila so lahko razumljiva. Cena \$1.25 in 5c davka.

Severova družinska zdravila se prodajajo v vseh lekarnah. Vprašajte le za Severova in odklonite druga. Če jih ne morete dobiti, jih naročite direktno od nas in pošljite potrebno svoto, vključeno z davkom, na sledeči naslov:

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA.